

ΠΡΩΤΟΠΛΑΝΟ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2004 • Νο. 150

ΠΑΜΕ ΣΙΝΕΜΑ;

4ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΔΕΙΑΣ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αθήνα
Θεσσαλονίκη
Μυτιλήνη
Νέα Υόρκη

Κυριακή 25 Απριλίου
2004

40 ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ

πάμε σινεμά;

ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ:

04 CineNews

Σον Φλιν, Τζόνι Κας, Τσαρλς Μπουκόφσκι και άλλες ιστορίες ερωτικής τρέλας

05 MadInGreece

Ιστορίες διανομής νέων δημιουργών ανεξάρτητου ελληνικού σινεμά και οι τελευταίες γεύσεις του χειμώνα

06 StoryBoard

Τα βραβεία του χειμώνα σε διάφορα φεστιβάλ
CinemaMusic
The Quiet American:
Το soundtrack του μήνα

07 HomeCinema

Μουσικά, Κοινωνικά, Τρόμου, Ντοκιμαντέρ, Θρίλερ, Καλτ, Μάγκκα και Πειρατικά...
CinemaKids
Διακοπές για πάντα τον Απρίλιο

08 FirstShot

Βαθύ μπλε, Το γλυκό στο τέλος, Μακριά απ' τα μάτια του κόσμου, Το θαύμα της Βέρνης στο ΟΛΥΜΠΙΟΝ και το πρόσωπο του μήνα, ο **Sönke Wortmann**

10 PointOfView

Ένα από τα τιμώμενα πρόσωπα του 6ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, η κινηματογραφίστρια **Heddy Honigmann**, μιλά στο Πρώτο Πλάνο

13 FestivalAction

Τα βραβεία και οι τιμητικές διακρίσεις του ελληνικού διαγωνιστικού στο 6ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ

14 Πάμε Σινεμά;

4ο Φεστιβάλ Μαθητικών Ταινιών, την Κυριακή 25 Απριλίου σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Μυτιλήνη και Νέα Υόρκη

ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ ΖΗΚΟΥ

aristo

ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΤΑΙΝΙΩΝ

Τυποποιημένη αξιολόγηση. Η βαθμολόγηση των ταινιών με «σήματα ποιότητας» (αστερίσκους, ματάκια, μπαρμπαδελάκια) προέρχεται ως μέθοδος από τον τυποποιημένο έλεγχο ποιότητας εμπορικών προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών (π.χ. τυρί φέτα ΑΑ, κονιάκ 3, 5, 7 αστέρων, ξενοδοχείο Α, Β, Γ κατηγορίας). Η άλλη μέθοδος, της αριθμητικής βαθμολόγησης με άριστα το 10, προέρχεται βέβαια από το γνωστό στο εκπαιδευτικό σύστημα θεσμό των γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, που αξιολογεί ποσοστιαία την πρόοδο των διδασκόμενων επί συγκεκριμένων θεμάτων, με την αντίστοιχη διαβάθμιση: άριστα, λίαν καλώς, καλώς, μετρίως, κ.ο.κ. Στην περίπτωση δε που οι βαθμολογητές των ταινιών που προβάλλονται είναι περισσότεροι του ενός, η τυποποιημένη αυτή αξιολόγηση λειτουργεί και ως (στατιστικό) υποκατάστατο επικοινωνίας, καθώς απαντά στο ερώτημα που συνήθως γίνεται μεταξύ φίλων και γνωστών σχετικά με μια ταινία: «Πώς σου φάνηκε;» ή πιο συγκεκριμένα «Ήταν καλή; Πολύ καλή; Έτσι κι έτσι; Πατάτα;» με σκοπό να αποφασίσω «να τη δω ή να μη τη δω». Αυτού του είδους η δημοσιογραφική προτροπή (ή αποτροπή), παράλληλη και συμπληρωματική της διαφημιστικής προώθησης, αντιμετωπίζει τις ταινίες ως προϊόντα (ψυχαγωγίας), με βασικό κριτήριο αποτίμησής τους το γούστο του κάθε (επαγγελματία) χρήστη-δοκιμαστή που τις βαθμολογεί, όπως ακριβώς συμβαίνει με τους γευσιγνώστες και άλλους επαγγελματίες αξιολογητές. Διότι αριστουργήματα, ας πούμε, μπορεί κανείς ν' ανακαλύψει παντού, από τα σουφλέ, τα εμφιαλωμένα κρασιά, μέχρι τις πιο περίτεχνες καραμπόλες στο μπιλιάρδο. Η κριτική όμως αξιολόγηση μιας ταινίας (όπως κι ενός μυθιστορήματος, ενός πίνακα ζωγραφικής, μιας θεατρικής παράστασης, μιας μουσικής σύνθεσης) ως καλλιτεχνικό έργο, είναι κάτι άλλο.

Αριστουργήματα. Στη φετινή κινηματογραφική σεζόν, σύμφωνα με τη μέθοδο βαθμολόγησης των ταινιών, κρίθηκαν ότι ανήκουν στην ανώτερη βαθμίδα του αριστουργήματος (των 5 αστέρων), εκτός από τις επανεκδόσεις παλιών γνωστών έργων καταξιωμένων δημιουργών, ταινίες όπως το *Dogville*, *Ελέφαντας*, *Σκοτεινό ποτάμι*, *21 γραμμάρια*, *Επιστροφή*, μέχρι (από κάποιους) και ο *Άρχοντας των δαχτυλιδιών*. Και αν αυτή η τυποποιημένη αξιολόγησή τους είχε ως σκοπό να προτρέψει τους θεατές να δουν οπωσδήποτε αυτές τις ταινίες (ως τις καλύτερες της εβδομάδας της πρώτης προβολής τους ή του μήνα ή ακόμη και της χρονιάς) έχει καλώς. Αν όμως είχε σκοπό να κυριολεκτήσει, ότι πρόκειται πράγματι για αριστουργήματα (στην ιστορία του κινηματογράφου εν γένει), τότε η αξιολόγηση αυτή σκάνει μεγάλη συζήτηση. Προσωπικά, αν και είδα και τις πέντε πρώτες και τις αποτίμησα σχετικά θετικά (άλλες περισσότερο κι άλλες λιγότερο) και θα προέτρεπα ανεπιφύλαχτα να τις δει οποιοσδήποτε σινεφίλ, δεν θεωρώ καμία τους ως αριστούργημα – αριστούργημα. Όπως από τις επανεκδόσεις, για παράδειγμα, δεν θεωρώ ως αριστούργημα ούτε τις *Διακοπές του κ. Ιλό* ούτε τον *Εξολοθρευτή άγγελο* (εξαιρετικές ταινίες και οι δύο), το *Κραυγές και ψίθυροι* –ναι, είναι αριστούργημα.

Παρεξηγήσεις. Το αριστούργημα, σε όλες τις τέχνες και σε όλες τις εποχές, με καθαρά καλλιτεχνικά κριτήρια, είναι το απόλυτο πρωτότυπο έργο μιας μεγαλοφυΐας που εμφανίζεται μέσα από –και δημιουργεί– το δικό του είδος. Από την άποψη αυτή, το *Dogville* είναι μια εντυπωσιακή, τολμηρά καινοφανής και περίτεχνη «φλούδα» ενός ιδιοφυούς στυλίστα του κινηματογράφου της εποχής μας, αλλά χωρίς κανένα βάθος ουσίας, και γιαυτό δεν υπάρχει κανένας λόγος να το ξαναδείς για ν' ανακαλύψεις κάτι καινούριο. Όπως ο *Ελέφαντας*, αντίθετα, είναι μια εξαιρετική σπουδή για το πώς προσεγγίζει κανείς άμεσα την αλήθεια του θέματος που διαπραγματεύεται, αλλά όχι μια ταινία ολοκληρωμένη. Όπως η *Επιστροφή* του Αντρέι Ζβιαγκίτσεφ είναι μια πολύ όμορφη ταινία αισθητικά, που σε παίρνει μαζί της στο ταξίδι της, αλλά δεν είναι καθόλου το έργο ενός «νέου Ταρκόφσκι», όπως λένε –κι αν ήταν, τόσο το χειρότερο γι' αυτόν. Πώς και γιατί; Είναι μια μεγάλη υπόθεση, που δε είναι του παρόντος να εξηγηθεί. Θυμάμαι μόνο ότι, δια της μεθόδου της βαθμολόγησης, πριν μερικά χρόνια είχε κριθεί ως αριστούργημα (των 5 αστέρων) η ταινία *Truman show* από πολλούς «επαγγελματίες» αξιολογητές. Αν είναι ποτέ δυνατόν!

ΠΡΩΤΟΠΛΑΝΟ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 150 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2004

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙΟΥΚΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΗΣ ΖΗΚΟΣ

ΣΥΝΤΑΞΗ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΛΙΤΣΗΣ, ΓΚΕΛΥ ΜΑΔΕΜΑΝ, ΑΝΝΑ ΜΗΛΩΣΗ,
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΛΩΣΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΜΠΑΣ, ΤΖΕΝΗ ΠΑΥΛΙΔΟΥ,
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΡΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΜΗΛΩΣΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΓΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Πλ. Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη • Τηλ.: 2310 378 400

e-mail: info@filmfestival.gr

www.filmfestival.gr

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT - ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ: ΑΠΛΟ: 6,50€ • CINEKARTAF: 5,30€
Κάθε Πέμπτη γενική είσοδος 5,30€

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ - ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ: ΑΠΛΟ: 5€ • CINEKARTAF: 4€

ΣΙΝΕΑΚ: 3€ • ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ: 3€

Για πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα και επιβεβαίωση της ημέρας και ώρας προβολής των ταινιών,
τηλεφωνείτε στο 2310 378 404.

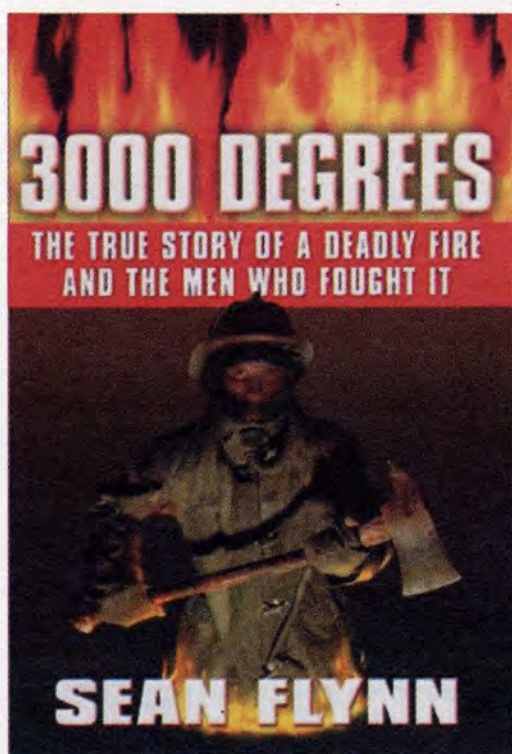
Για παρατηρήσεις, σχόλια, ιδέες, προτάσεις για το Φεστιβάλ Κινηματογράφου και το Πρώτο
Πλάνο, στείλτε το mail σας στη διεύθυνση newsletter@filmfestival.gr

EUROPA ★ CINEMAS

Ο Αντρέι Ταρκόφσκι έλεγε πως ο λόγος για τον οποίο πηγάζει κανείς στον κινηματογράφο είναι ο χρόνος- χαμένος, σπαταλημένος ή προσδοκώμενος. Γιατί ο κινηματογράφος, αντίθετα από άλλες τέχνες, προσφέρει ζωντανή εμπειρία που διευρύνεται, μεγαλώνει, πυκνώνει και επεκτείνεται χρονικά. Οπότε, συνεχίζει ο Ταρκόφσκι, «οι σταρ, η πλοκή του έργου και η διασκέδαση, δεν έχουν καμία σχέση μαζί του». Φαίνεται έχουν σχέση μόνο με Μέσα Ενημέρωσης που ασχολούνται με το σινεμά...

...Σμιλεύοντας το χρόνο.

Άλλωστε το να καταγράφεις νέα από το χώρο του σινεμά μπορεί να μην είναι τόσο μάταιο κι εφήμερο όπως τόσα και τόσα προϊόντα των ΜΜΕ. Μπορεί και να βοηθούν στο να συναρμολογηθεί και να αναβιώσει λίγη απ' τη μαγεία της 7ης Τέχνης. Scripta Manent!

ΜΜΕμπνευσης. Τα Μέσα Ενημέρωσης μπορούν, σπανίως πλην αποτελεσματικά, να αποτελέσουν και πηγή έμπνευσης για την καλλιτεχνική δημιουργία: Όπως συνέβη με ένα άρθρο της εφημερίδας Esquire που περιέγραφε ένα μάλλον συννηθισμένο γεγονός (την πυρκαγιά που ξέσπασε σε ένα διατηρητέο κτίριο του Γουόρτσσεστερ της Μασαχουσέτης το Δεκέμβριο του 1999) στο οποίο βασίστηκε η νουβέλα του Σων Φλυν (όχι του θρυλικού ηθοποιού-δημοσιογράφου γιου του Έρολ Φλυν που αγνοείται από τον πόλεμο του Βιετνάμ και στο εξής) *3000 Degrees*. Το βιβλίο ανέλαβε να μεταφέρει στη μεγάλη οθόνη ο Ντάνυ Μπόιλ με βασικούς πρωταγωνιστές τον Εντ Χάρις και το Γούντυ Χάρελσον, ενώ έντονα συζητιέται το όνομα του Μπίλι Κράντπαπ για το γύρισμα επόμενων σκηνών.

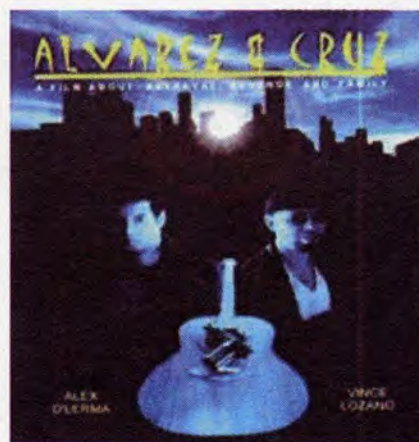
Κι Άλλα Παράξενα Παιχνίδια. Η καινούρια ταινία του Μίκαελ Χάνεκε, που βρίσκεται στο στάδιο του pre-production, ονομάζεται *Cache* (κρυμμένος) και περιστρέφεται γι' άλλη μια φορά γύρω από αγαπημένα θεματικά μοτίβα του σκηνοθέτη: Την απότομη ανατροπή της ισορροπίας της ζωής μιας ανυποψίαστης οικογένειας από μια αόρατη, ανεξέλεγκτη, εξωτερική απειλή που παραμονεύει πάντα στη γωνία. Ο Ζωρζ, γνωστός παρουσιαστής τηλεοπτικής εκπομπής και ήσυχος οικογενειάρχης παραλαμβάνει ταχυδρομικά βιντεοκασέτες που περιέχουν ιδιωτικές στιγμές δικές του και της οικογένειάς του (*Big Brother is watching you?*). Το περιεχόμενο των

κασετών γίνεται ολοένα και πιο προσωπικό, κι ο Ζωρζ συνειδητοποιεί πως ο αποστολέας τους είναι κάποιος άνθρωπος από το μακρινό παρελθόν του, που προσπαθεί έτσι να εκδικηθεί για κάποιο γεγονός που σημάδεψε την παιδική του ηλικία. Βασικοί πρωταγωνιστές, ο Ντανιέλ Οτέιγ και η Ζυλιέτ Μπινός.

Cash In! Ο Johnny Cash, ένας από τους παραγωγικότερους τραγουδοποιούς του 20ου αιώνα απεβίωσε το Σεπτέμβριο του 2003 σε ηλικία 71 ετών. Εκτός από την πλούσια μουσική κληρονομιά του, οι επόμενες γενιές θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον Cash και μέσω της κινηματογραφικής βιογραφίας του, του *I Walk the Line* (Έτσι ονομάζεται και η μεγαλύτερη ίσως εμπορική επιτυχία του, που

γνώρισε πάνω από 100 διασκευές). Τον Cash θα υποδυθεί ο Χοακίμ Φοίνιξ, ενώ τη σύζυγό του, Τζόαν Κάρτερ, η Ρις Γουίτερσον. Μπορεί το καστ να φαντάζει υπέρ του δέοντος απαστράπτον για τα δεδομένα αυτού του δημιουργού που στοίχειωσε τα όνειρα πολλών μουρμουρίζοντας "I fly a starship across the Universe divide/ And when I reach the other side/ I'll find a place to rest my spirit if I can". Αυτό όμως δεν είναι τίποτα μπροστά στην ιερόσυλη έμπνευση μιας αμερικάνικης διαφημιστικής εταιρείας που σκέφτηκε να χρησιμοποιήσει το τραγούδι "Ring of fire" ως μουσική επένδυση ενός τηλεοπτικού σποτ για ένα φάρμακο για τη θεραπεία...αιμορροΐδων.

Διανομή κατ' οικον. Οι Vince Lozano και Alex D' Alerma, πρωτοεμφανιζόμενοι σκηνοθέτες που με την ταινία *Alvarez & Cruz* προκάλεσαν αίσθηση σε διάφορα Διεθνή Φεστιβάλ το 2000, αποφάσισαν να κάνουν την επανάστασή τους ενάντια στο κυρίαρχο σύστημα διανομής έβγαλαν την ταινία τους σε μια ιδιόμορφη δημοπρασία ηλεκτρονικής φύσης, μέσω του πόρταλ eBay, προκειμένου να συγκεντρώσουν τα απαραίτητα χρήματα για να φτάσει το δημιούργημά τους στις σκοτεινές αίθουσες ανά τον κόσμο. Άνοιξαν έτσι νέους δρόμους για τους ανεξάρτητους δημιουργούς που εγκλωβίζονται σε low-budget παραγωγές- εμπρός προς μια κινηματογραφική αυτοδιάθεση. Κάτι αντίστοιχο επιχειρήσαν να κάνουν και οι Mark Achbar και Jennifer Abbot, δημιουργοί του ντοκυμαντέρ *Η Εταιρεία* (και παλαιότερα του *Κατασκευάζοντας Συναίνεση*) που παροτρύνουν μέσω της επίσημης ιστοσελίδας τους

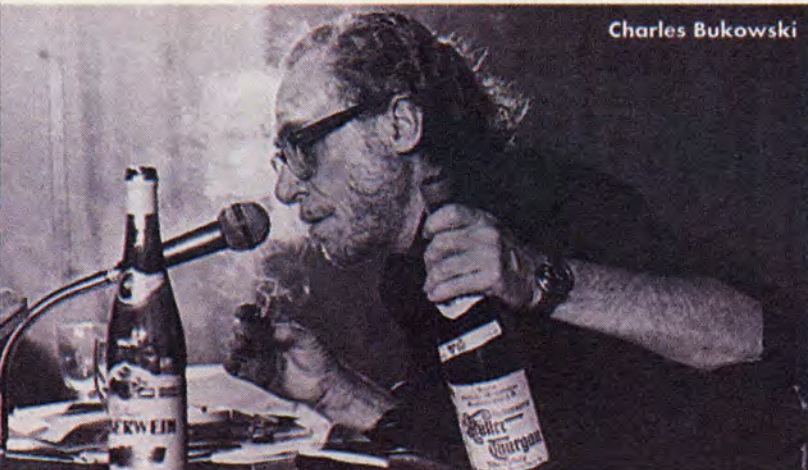
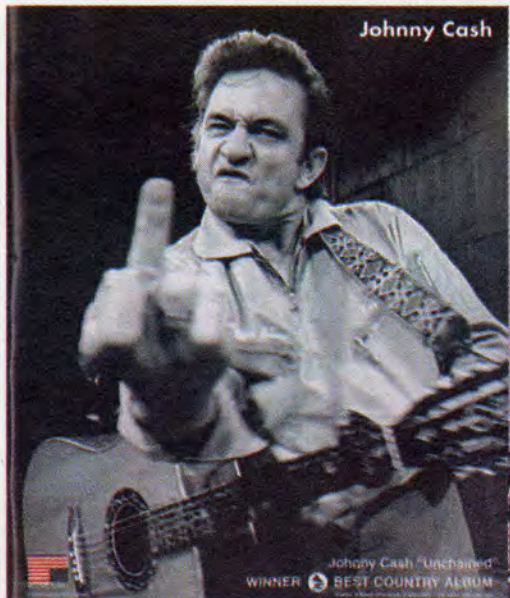

(www.thecorporation.tv) τη συγκέντρωση «υπογραφών», από τους θεατές που αγάπησαν την ταινία όπου αυτή προβλήθηκε, ώστε να επικυρωθεί η ποιότητα της ταινίας και να διευκολυνθεί και η διανομή της. Δηλαδή, όσο περίεργο κι αν ακούγεται το να αγοράσει αυτό το ντοκυμαντέρ κάποια...εταιρεία διανομής.

Σημειώσεις ενός Πορνόγερου.

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα ντοκυμαντέρ- πορτρέτα που αναμένεται να έρθει και στη χώρα μας είναι το *Bukowski: Born into This*. Το ντοκυμαντέρ διερευνά την πολυτάραχη ζωή του σπουδαίου συγγραφέα και ποιητή, μέσω συνεντεύξεων που έδωσαν φίλοι, συνεργάτες και αναγνώστες του. Η ταινία είναι η πρώτη σκηνοθετική δουλειά του John Dullaghan, πρωταγωνιστή μιας cult ταινίας τρόμου του '72, ονόματι ο *Κήπος των Νεκρών*. Η ταινία μπορεί να μην έγινε ευρέως γνωστή εξ' αιτίας της νοσηρής θεματολογίας της που την καταδίκασε να περιμένει στις προθήκες των βίντεο κλαμπ απελπισμένους θεατές που θέλουν απλώς να μείνουν ζύπνιοι τα δύσκολα βράδια: Ο *Κήπος* αφηγείται την ιστορία μιας συμμορίας φυλακισμένων που στην προσπάθειά τους να δραπετεύσουν σκοτώνονται από τους δεσμοφύλακες. Επειδή όμως κατά της διάρκειας της έκτισης της ποινής τους είχαν καταναλώσει τόνους φορμαλδεΐδης, ελλείψει άλλων ναρκωτικών, νεκρανασταίνονται και αποφασίζουν να εκδικηθούν. Ο Dullaghan μπορεί να περνά από το 'περιθώριο' της κινηματογραφικής τέχνης στην κινηματογράφηση του εξαναγκασμένου κοινωνικού περιθωρίου. Ενός περιθωρίου όμως, που όπως λέει ο Χένρυ Μίλλερ «περιλαμβάνει εκατοντάδες χιλιάδες άτομα που στέκονται στη νεκρή ζώνη, ανάμεσα στη βίαιη απανθρωπιά και την ανήμπορη απελπισία».

Κι όπως λέει κι ο Μπουκόφσκι, «ο χρόνος είναι ο σταυρός του καθενός». Όσο κι αν ο καθένας προσπαθεί να σμιλέψει, και έτσι να νικήσει, το χρόνο...

Πριν από μερικά χρόνια η κινηματογραφική περίοδος ξεκινούσε κάπου στα τέλη Σεπτεμβρίου και τελείωσε ουσιαστικά το Πάσχα. Όσο για τις ελληνικές ταινίες τα πράγματα ήταν διαφορετικά, αυτές συνωστίζονταν σε δύο περιόδους. Από τη μια λίγο μετά το φεστιβάλ του Νοεμβρίου έκαναν την έξοδό τους οι βραβευμένες ταινίες ελπίζοντας να αποκομίσουν κέρδη από την πρόσφατη δημοσιότητα και τη δύναμη των βραβείων. Από την άλλη στο τέλος της σεζόν οι εταιρίες διανομής έβγαζαν μια-δυο ταινίες στις αίθουσες για μια εβδομάδα προκειμένου να εκμεταλλευτούν το νόμο και να απαλλαγούν από τη φορολογία.

Τα πράγματα τα τελευταία χρόνια μοιάζουν ν' αλλάζουν. Οι φιλόδοξες παραγωγές κάνουν την έξοδό τους πια γύρω στον Οκτώβριο προκειμένου να εκμεταλλευτούν την εμπορικότητα της περιόδου. Κατόπιν το φεστιβάλ αναδεικνύει πάντα κάποιες ταινίες, ενώ και κατά τη διάρκεια του Χειμώνα και της Άνοιξης οι εταιρίες διανομής τολμάνε να βγάλουν ελληνικές ταινίες μιας και με τον έναν ή άλλο τρόπο, είτε από τις αίθουσες είτε από το βίντεο τα κέρδη έστω και λίγα είναι τις περισσότερες φορές εξασφαλισμένα. Όλα αυτά μοιάζουν δετικά. Πολλά ακόμα όμως έχουν να γίνουν προκειμένου, όχι απλά να στηριχτεί η ελληνική ταινία, αλλά να της δοθεί η ευκαιρία μιας αξιοπρεπούς διανομής προκειμένου να μπορέσει να αναδειχτεί, αν φυσικά έχει την καλλιτεχνική αξία να το κάνει.

Όπως δείχνουν τα πράγματα το *Κλαις;* θα είναι η τελευταία ελληνική ταινία που θα δούμε φέτος στις αίθουσες. Το *Κλαις;* όμως αποτελεί μια πολύ ιδιαίτερη περίπτωση στο χώρο του ελληνικού σινεμά. Ο σκηνοθέτης της ο Αλέξανδρος Βούλγαρης είναι ο γιος του Παντελή Βούλγαρη, γεγονός στο οποίο θα σταθεί αρχικά πολύς κόσμος στο πρώτο άκουσμα της ταινίας. Είπαμε όμως το *Κλαις;* είναι κάτι παραπάνω. Ο σκηνοθέτης λοιπόν ο Αλέξανδρος Βούλγαρης είναι 21 χρόνων, κάτι πολύ ασυνήθιστο για τα ελληνικά δεδομένα. Οι πρωταγωνιστές της ταινίας Αργύρης Θανάσουλας και Νάντια Παπαθεοδώρου είναι επίσης δυο νέα παιδιά που πρώτη φορά δοκιμάζονται στον κινηματογράφο. Επιπλέον όλοι αυ-

τοί είναι και φίλοι μεταξύ τους. Αρκεί αυτό όμως για να κάνει κανείς μια ταινία. Φυσικά όχι και εδώ είναι η διαφορά. Το *Κλαις;* είναι μια ιδιότυπη περίπτωση ταινίας η οποία τολμά να πειραματιστεί, να παίξει, να δείξει όλα εκείνα που αφορούν και ενδιαφέρουν τους δημιουργούς της. Όλα τα παραπάνω όμως τα πραγματοποιεί μέσα από ένα συγκεκρι-

Αληθινή ζωή

μένο σενάριο που ευτυχώς αφορά περισσότερους από τους δημιουργούς της. Οι ήρωες του *Κλαις;* είναι δύο νέοι άνθρωποι της πόλης, είναι οι φίλοι τους, είναι οι οικογένειές τους, είναι οι γείτονες, είναι η ίδια η πόλη. Δύο νέοι άνθρωποι και ό,τι τους περιβάλλει. Δύο νέοι άνθρωποι με παράλληλες πορείες. Δύο νέοι άνθρωποι που δεν γνωρίζονται. Στο τέλος της ταινίας συναντιούνται. Αρκεί αυτό για να είναι μαζί; Είναι τόσο απλά τα πράγματα στην αληθινή ζωή; Οι αυτονόητες ερωτήσεις δεν έχουν απαντήσεις, έτσι δεν είναι;

Μια άλλη ιδιαίτερη περίπτωση ελληνικής ταινίας αποτελεί το *Uncut family*. Γυρισμένη με Hi-8 κάμερα και χωρίς διαλόγους, η ταινία του Κώστα Ζάππα είναι μάλλον ο ορισμός της ανεξάρτητης ταινίας. Ανεξάρτητη όχι μόνο ως προς τη χρηματοδότηση αλλά στη γενικότερη φιλοσοφία της, το *Uncut family* είναι μια ταινία που με πειραματική κινηματογράφηση προσπαθεί να σκιαγραφήσει την προβληματική σχέση ενός εφήβου με τους γονείς του. Η ταινία προβάλλεται ήδη από τον προηγούμενο μήνα στον πολυχώρο BIOS στην Αθήνα με τη φιλοδοξία να ταξιδέψει σύντομα και σε εκτός της πρωτεύουσας χώρους.

Η επίθεση του γιγαντιαίου μουσακά

Ανάλογη περίπτωση ανεξάρτητης παραγωγής πριν από μερικά χρόνια αποτέλεσε η (με όλη την έννοια της λέξης) cult ταινία του Πάνου Κούτρα *Η επίθεση του γιγαντιαίου μουσακά*. Γυρισμένη ως επί το πλείστον με φίλους και με μια τελείως αντισυμβατική οπτική της πραγματικότητας η ταινία προβλήθηκε χωρίς τη βοήθεια κάποιας εταιρίας διανομής, γεγονός που δεν εμπόδισε όμως τη φήμη της να διαδοθεί για να αγοραστεί μετέπειτα σε πολλές χώρες και να έχει διανομή σε αγορές όπως της Γαλλίας και της Ιαπωνίας. Ο δημιουργός του *Μουσακά* Πάνος Κούτρας φέτος επανέρχεται στο σινεμά με μια ταινία λίγο διαφορετική που ήδη έχει προκαλέσει αρκετές συζητήσεις. Βασικός λόγος η συμμετοχή της Γαλλίδας πρωταγωνίστριας με ελληνικές ρίζες Αννά Μουγκλαλίσ που έχει κάνει πολλά life style έντυπα να ασχοληθούν μαζί της.

Η *Αληθινή ζωή* είναι μια ταινία η οποία μέσα από μια ιστορία που θυμίζει σαπουνόπερα και μελόδραμα, ένα δαιδαλώδες σενάριο και με την πάντα αντισυμβατική και υπερβολική οπτική του σκηνοθέτη επιχειρεί να ταραξεί λίγο τα νερά της ελληνικής κινηματογραφίας και να απασχολήσει το κοινό ως ταινία πια και όχι ως life style συζήτηση. Έχοντας τη συνδρομή της γαλλικής συμπαραγωγής, στην ταινία πρωταγωνιστούν ο Νίκος Κουρής, η Θέμις Μπαζάκα, η Μαρίνα Καλογήρου, τη μουσική υπογράφει ο Μιχάλης Δέλτα ενώ στο μοντάζ συναντούμε την Ελισάβετ Χρονοπούλου που φέτος τη γνωρίσαμε και ως σκηνοθέτη στο *Ένα τραγούδι δε φτάνει*. Όλα τα παραπάνω ακούγονται αρκούντως δελεαστικά, επειδή όμως πάντα το τελικό αποτέλεσμα μετράει υπομονή ως το φθινόπωρο που η ταινία είναι προγραμματισμένη να προβληθεί στις αίθουσες. Ή ίσως και λίγο πιο σύντομα μιας και ακούγεται ότι η ταινία διεκδικεί τη συμμετοχή της στο φετινό φεστιβάλ των Καννών! Pas mal... 🐟

madefinegreece

Επιμέλεια: Βαγγέλης Ρητός (vangelisro@mycosmos.gr)

Ιστορίες διανομής, νέων δημιουργών, ανεξάρτητου ελληνικού σινεμά και γεύση από χειμώνα. Μπορεί να ακούγεται σα διαφήμιση είναι όμως απλά η περιπέτεια της ελληνικής ταινίας στο 2004...

storyboard

Επιμέλεια: Δημήτρης Μπάμπας
dimitris01@mail.gr

ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Μια συνάντηση δύο απελπισμένων καταγράφεται στην ταινία *Head On* του βραβευμένου με την Χρυσή Άρκτο του Βερολίνου, Fatih Akin. Δεύτερης γενιάς μετανάστης –γεννήθηκε στο Αμβούργο το 1973. Σπούδασε στη Σχολή Καλών τεχνών του Αμβούργου, έχει κάνει τέσσερις μεγάλου μήκους ταινίες. Γνώριμος του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης -η προηγούμενη του *Im Juli* προβλήθηκε το 2000.

Τοποθετεί την ιστορία του *Head On* σ' ένα οικείο περιβάλλον: στο κόσμο των τούρκων μεταναστών. "Οι ήρωες είναι περιθωριακοί της τουρκικής κοινότητας στην Γερμανία", δηλώνει. "Κάποτε είχα μια τουρκάλα φίλη η οποία με ρώτησε αν θα έκανα μαζί της ένα ψεύτικο γάμο" περιγράφει την αφετηρία της δημιουργίας. Ένα ψεύτικος γάμος, ένας έρωτας που ξαφνικά γεννιέται, οι παλιές παραδόσεις και η ζωή στην νέα πατρίδα. Διασαφηνίζει την ταινία με τα εξής λόγια: "Η ταινία είναι η ερμηνεία μου για το καλό και το κακό. Είναι μια ερωτική ταινία, ή μέρος μιας τριλογίας για το έρωτα, τον θάνατο και τον διάβολο. Ο έρωτας δεν είναι μόνο εποικοδομητικός, αλλά και καταστροφικός. Εμπλέκει το θάνατο με την έννοια της μεταμόρφωσης. Έχει σχέση με το διάβολο, με το διάβολο που είναι μέσα μας, το δαίμονα, την επιθυμία, την κινούμενη άμμο του καλού και του κακού. Νομίζω ότι ο έρωτας έχει μια σκοτεινή πλευρά όπως και μια φωτεινή. Και αυτή η σκοτεινή πλευρά του έρωτα μπορεί να μας κάνει πολύ καταστροφικούς".

Data: <http://www.filmfestivals.com>

ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Lee Kang-sheng (Ταϊνέι, 1968). Ηθοποιός του Tsai Ming-liang (Νέοι Ορίζοντες 1997). Τον ανακάλυψε στους δρόμους και από τότε σταθερά εμφανίζεται ως πρωταγωνιστής σ' όλες τις ταινίες του. Μετά από 12 χρόνια ηθοποιίας γύρισε την πρώτη του ταινία: *The Missing*, Πρώτο βραβείο στο φεστιβάλ του Ρότερνταμ. "Σίγουρα μ' έχει επηρεάσει ο τρόπος δουλειάς του. Τον θεωρώ ως τον δάσκαλο μου", δηλώνει για τον Tsai. "Όμως το ύφος μου είναι διαφορετικό. Προσπαθώ να βρω το δικό μου δρόμο στη σκηνοθεσία. Νομίζω ότι τα πλάνα μου είναι λίγο πιο δυναμικά", συμπληρώνει. Δύο πρόσωπα στο κέντρο: μια ηλικιωμένη γυναίκα, η οποία αγωνιωδώς αναζητά τον εγγονό της και ένα νεαρό που θρηνεί την απώλεια του παππού του. "Τα παιδιά συχνά αφήνονται στη φροντίδα των παππούδων τους, έτσι οι γονείς δεν συμμετέχουν στην ανατροφή τους. Νομίζω ότι τα άτομα μέσης ηλικίας –αυτή είναι η ηλικία μου, είμαι 35 χρόνων– θα έπρεπε να δείχνουν μεγαλύτερη υπευθυνότητα απέναντι στους ηλικιωμένους και τους νέους", σχολιάζει.

Data: *Daily Tiger*, ημερήσια εφημερίδα του Φεστιβάλ Ρότερνταμ (2004).

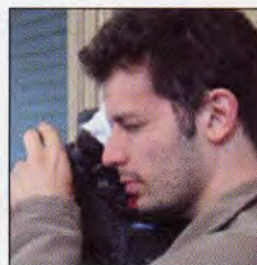
Yukata Tuchiya (Ιαπωνία, 1966). Ίδρυσε το Video Act!, έναν οργανισμό διανομής ανεξάρτητων ντοκιμαντέρ που απεικονίζουν την άλλη Ιαπωνία, αυτή που αγνοούν τα μαζικά μέσα ενημέρωσης. "Πάντα αναζητούσα μια έξοδο, από την ατμόσφαιρα που έχει φυλακίσει την Ιαπωνία. Τα μοντέρνα παραμύθια για το Έθνος, την Εταιρεία, το Σχολείο και την Οικογένεια έχουν αρχίσει να καταρρέουν", δηλώνει. Η ταινία του *Peep "TV" Show* βραβεύεται από τη FIPRESCI στο φεστιβάλ του Ρότερνταμ. Ψηφιακή κάμερα, χαμηλός προϋπολογισμός, ντοκιμαντερίστικο ύφος και ως κεντρικά πρόσωπα ένα ζευγάρι νέων που περιπλανιούνται στη Shibuya, την πιο τρέντι συνοικία του Τόκιο. "Είναι μια ακριβής περιγραφή κατασκευασμένη από εντυπώσεις, χωρίς πλοκή και χωρίς αφήγηση, όπως παραδοσιακά τις αντιλαμβανόμαστε –όμως είναι ακριβώς αυτά που κάνουν τους θεατές να παρακολουθούν με ένταση τη βαθύτερη ουσία των πράξεων πρωταγωνιστών και το τι αισθάνονται", αναφέρει μια κριτική.

Data: <http://www.fipresci.org>

Daniel Burman (Μπουένος Άιρες, 1973). Αργυρή Άρκτος στο Βερολίνο για την ταινία *El Abrazo Partido*. Στην Θεσσαλονίκη βρέθηκε το 2000 με την ταινία *Esperando al Mesias*. Σπούδασε νομικά και οπτικοακουστικές παραγωγές. Στην πρόσφατη ταινία έχει ως κεντρικό χαρακτήρα ένα νεαρό που βρίσκεται αντιμέτωπος με τα διλήμματα μιας ζωής, τη βαρύτητα της εβραϊκής ταυτότητας, και τις περίπλοκες οικογενειακές σχέσεις. Αφηγείται την ιστορία ενός εβραίου της Αργεντινής που εγκαταλείπει την οικογένεια του για να πολεμήσει στον πόλεμο του Yom Kippur. Η ιστορία και οι επιλογές μιας ζωής αντανakώνονται στα πρόσωπα αυτών που άφησε πίσω, δηλαδή στον 30χρονο σήμερα γιο του. "Η ταινία δείχνει ένα δίλημμα: Υπάρχει ένας άνδρας που δίνει τη ζωή του για ένα ιδανικό, όμως αδυνατεί να κρατήσει την οικογένεια του", δηλώνει. "Δεν αναφέρομαι στην οικονομική πλευρά, αλλά στη στοργή. Η οικογένεια είναι μια παράξενη δύσκολη επιχείρηση", συμπληρώνει.

Data: <http://www.jta.org>

Jennifer Reeves (Σρι Λάνκα, 1971). Σπουδές Καλών Τεχνών στο πανεπιστήμιο Καλιφόρνιας και ενασχόληση με το πειραματικό σινεμά. "Οι ταινίες και η σκηνοθεσία μου προκαλούν το ενδιαφέρον περισσότερο από οτιδήποτε άλλο –εκτός ίσως από την ψυχολογία και τις ανθρώπινες σχέσεις. Αυτά όμως είναι μέρος όλων όσων μπορούν να διερευνηθούν από το κινηματογραφικό μέσο". Βραβείο FIPRESCI για την ταινία *The Time We Killed* στο φεστιβάλ Βερολίνου. Μια πειραματική ασπρόμαυρη ταινία που απεικονίζει τη ζωή και τις φαντασιώσεις μιας ποιήτριας στη μετά την 11η Σεπτεμβρίου Νέα Υόρκη. "Πολλές ταινίες που ασχολούνται με την ψυχική ασθένεια απεικονίζουν τους χαρακτήρες τους ως τέρατα και μυστήρια. Ήθελα να δημιουργήσω μια μοναδική κινηματογραφική φόρμα που θα φέρνει το θεατή κοντύτερα, να ταυτισθεί μ' ένα πρόσωπο που αρχικά θα μπορούσε να θεωρηθεί παράλογο ή ενοχλητικό", εξηγεί.

Data: κατάλογος Forum Φεστιβάλ Βερολίνου (2004).

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΛΩΣΗΣ (milo@helmug.gr)

The quiet American ost

(Craig Armstrong)

Ο Craig Armstrong είναι γνωστός στο ελληνικό κοινό από τη συμμετοχή του στους Massive Attack, τον υπέροχο προσωπικό του δίσκο «The Space Between Us», από τον οποίο ξεχώρισε το single «This Love», καθώς επίσης και από τη μουσική πολλών ταινιών, όπως Plunkett & Macleane, The Bone Collector, The Magdalene Sisters, Romeo + Juliet και Moulin Rouge! (συμμετοχή). Εδώ καλύπτει μουσικά μια ιστορία για το Βιετνάμ της δεκαετίας του 50, μια ιστορία που παρουσιάζει επίσης την προσπάθεια της Αμερικής να διασφαλίσει τα συμφέροντά της χρησιμοποιώντας πολλές φορές και τρομοκρατία. Δεν είναι παράξενο που η ταινία δεν κυκλοφόρησε την καθορισμένη ημερομηνία, λόγω των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου. Το ίδιο συνέβη και με το soundtrack, που κυκλοφόρησε 4 μήνες μετά την πρεμιέρα της ταινίας στις αίθουσες.

Ο Armstrong δείχνει την μαεστρία του από τα πρώτα λεπτά της μουσικής: διαλύει τα όρια μεταξύ κλασικής και pop μουσικής, τεμαχίζει τα ρομαντικά ορχηστρικά θέματα της περιόδου του 50 και, ανεβάζοντας το ρυθμό σε επίπεδα ταινίας θρί-

λερ, αναμιγνύει μελωδίες στο πιάνο με ορχήστρα εγχόρδων, με έθνικ κρουστά, συνθεσάιζερς και ανατριχιαστικά φωνητικά. Αυτοί οι ρυθμοί είναι και το βασικό συνθετικό στοιχείο μεταξύ των δύο ιστορικών περιόδων που πραγματεύεται η ται-

νία: της ιστορίας του Βιετνάμ και της σύγχρονης δυτικής εξωτερικής πολιτικής. Σε στιγμές έντασης και κλιμάκωσης, οι μουσικές εικόνες που δημιουργούν θέματα όπως το «The Ritual of Revenge» αναδεικνύουν την αμεσότητα και τη διαχρονικότητα του θέματος της τρομοκρατίας.

Πάνω από το «πολύχρωμο» μουσικό φόντο αιωρείται η φωνή της (βιετναμέζικης καταγωγής) Hong Nhung. Μια φωνή που άλλες φορές θυμίζει όπερα, άλλες φορές φαίνεται σαν να είναι από άλλον κόσμο. Μελωδική, αλλά και με τη βραχνάδα της ροκ, συμπληρώνει και σφραγίζει τη σύνδεση του παρελθόντος με το παρόν, ειδικά σε κομμάτια όπως το «Nothing In This World».

Η ταινία είναι σκοτεινή και βαριά. Το soundtrack όμως έχει μουσική για όλα τα γούστα. Για τους ρομαντικούς, υπάρχει το ομότιτλο κομμάτι, με μια απαλή μελωδία στο πιάνο. Σε στιγμές κρίσης και σύγκρουσης, τύμπανα, έθνικ κρουστά και άγρια συνθεσάιζερς ανεβάζουν την ένταση...

Επιγραμματικά, έχουμε να κάνουμε με ένα εμπνευσμένο και πλήρες μουσικό έργο, που ακούγεται το ίδιο ευχάριστα είτε μόνο του, είτε σαν συνοδευτικό της δράσης. Απολαύστε το.

Οι νέες κυκλοφορίες σε dvd αυτήν την εποχή είναι πολύ λίγες. Ίσως επηρέασε η άνοιξη τους διανομείς και παραγωγούς, και αντί να κάνουν ταινίες κάνουν εκδρομές. Σκέφτηκα να κάνω ένα αρθράκι για το πώς μπορείτε να κάνετε «νόμιμα» αντίγραφα των «νόμιμα» αγορασμένων ταινιών σας, αλλά θα μας βάλουν μέσα. Επομένως, πίσω στις ταινίες... ...και κάτι άλλο. Κάποιοι αναγνώστες επικοινωνήσαν με την εφημερίδα και ρώτησαν από πού μπορούν να προμηθευτούν αυτές τις ταινίες. Κάποιες από αυτές κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά, με ελληνικούς υπότιτλους αλλά, τις περισσότερες φορές, πετσοκομμένες (χωρίς έξτρας, με κακή μεταφορά εικόνας και ήχου). Πολλές από αυτές επίσης είναι εύκολο να τις βρείτε και να τις παραγγείλετε on-line.

Μετά την εκπληκτική συναυλία των **Opeth** στον Μύλο της Θεσσαλονίκης, δείτε και το dvd «Lamentations», που είναι η συναυλία τους στο Shepherd's Bush Empire το 2003. Περιέχει 14 τραγούδια, καθώς και ένα ντοκιμαντέρ από το making of των Deliverance και Damnation. Ήχος και stereo 2.0 και 5.1, που σε βάζει μέσα στο χώρο της συναυλίας.

Το ατμοσφαιρικό θρίλερ **Onibaba**, του Kaneto Shindo, κυκλοφόρησε σε dvd από την Criterion Collection. Σε μια καλύβα στο δάσος ζει μια γυναίκα με τη νύφη της. Για να εξασφαλίσουν τα προς το ζην, σκοτώνουν περιπλανώμενους σαμουράι, τους πετούν σε μια τρύπα στη γη και πουλούν τα υπάρχοντά τους... Έχει γίνει πλήρης αποκατάσταση της εικόνας και του ήχου με νέους υπότιτλους (στα αγγλι-

κά). Το dvd περιέχει επίσης και μια συνέντευξη με το σκηνοθέτη, ένα σπάνιο ασπρόμαυρο super-8 φιλμάκι από τα γυρίσματα, φωτογραφίες και μια μετάφραση του παραμυθιού που ενέπνευσε το σκηνοθέτη για το γύρισμα της ταινίας.

Οι φανατικοί των κλασικών ταινιών τρόμου, ανοίξτε το πορτοφόλι σας! Κυκλοφόρησε ένα **box set** με 12 (ναι, 12) dvd διπλής όψης με 50 (ναι, 50) ταινίες κλασικές στο είδος τους.

Πάρτε μια ιδέα: Η νύχτα των ζωντανών νεκρών του Ρομέρο, Νοσφεράτου του Μούρναου, Μετρόπολις του Λανγκ, Δρ. Τζέκιλ και κύριος Χάιντ με τον Τζον Μπάρνιερ, Το μικρό μαγαζάκι του τρόμου (fessssss me!), Το Φάντασμα της Όπερας, Οι Δαίμονες του Χιλ Χάουζ (όχι το ριμέικ με την Κάθριν Ζέτα), Dementia 13... δεν θέλω να κάνω διαφήμιση, αλλά η συσκευασία και τα δισκάκια κοστίζουν περισσότερο από την τιμή του πακέτου (30 δολαριάκια...). Πάρτε το από εδώ: <http://www.crazyape.com/addproduct.aspx?productsku=MV07003>

Η **Συνομιλία**, του Φράνσις Φορντ Κόπολα, με τον Τζιν Χάκμαν στο ρόλο ενός επαγγελματία στις παρακολουθήσεις, που λόγω της δουλειάς του έχει αποκοπεί από την καθημερινότητα και την πραγματικότητά της. Το δισκάκι έρχεται με ένα μικρό making of της ταινίας και εκτός από την μπάντα των διαλόγων (σε στέρεο) μπορείτε να διαλέξετε μεταξύ δύο σχολιασμών της ταινίας: από τον σκηνοθέτη Κόπολα ή τον μοντέρ Γουόλτερ Μερτς.

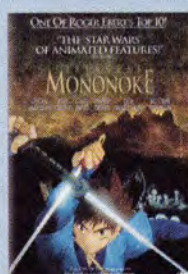

Το ντοκιμαντέρ **The fog of war**, με τη ζωή του Ρόμπερτ ΜακΝαμάρα, που παρουσιάσαμε στη στήλη Planet Cinema του τεύχους του Φεβρουαρίου, θα κυκλοφορήσει επίσημα στις 11 Μαΐου σε dvd. Πάνω από 20 ώρες ταινίας, με την εκπληκτική μουσική του Φίλιπ Γκλας, παρουσιάζει όλα όσα θέλατε να μάθετε για το Βιετνάμ... όπως λέει και ο σκηνοθέτης, «Τελικά, πόσες συμφορές πρέπει να προκαλέσεις για να κάνεις το καλό;»

Μεσάνυχτα στον κήπο του καλού και του κακού: Μια ταινία του 1997, σε σκηνοθεσία του Κλιντ Ίσγουντ. Ένας δημοσιογράφος προσκαλείται στη Σαβάννα, στον αμερικάνικο

Νότο, για να καλύψει ένα χριστουγεννιάτικο πάρτι. Ποτέ όμως τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά όσο φαίνονται, και ειδικά σε μια πόλη όπου η μαγεία έχει τον πρώτο λόγο... Η μεταφορά της ταινίας στο dvd είναι άψογη από πλευράς εικόνας και ήχου. Μαζί θα κάνετε και μια περιοδεία στη Σαβάννα, με ιστορικές παραπομπές και συνεντεύξεις των ατόμων που συμμετέχουν στην ταινία.

Ο Hayao Miyazaki έγινε γνωστός στην Ελλάδα με την anime ταινία του Ταξίδι στη χώρα των Θαυμάτων, που την παρουσίασαν οι Νέοι Ορίζοντες στο 42ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Εδώ παρουσιάζουμε την ταινία του **Princess Mononoke**, του 1997, την ταινία που τον καθιέρωσε σαν τον πρωτεργάτη των anime και έναν από τους καλύτερους δημιουργούς χαρακτήρων. Το δισκάκι δεν περιέχει καθόλου έξτρας, αλλά η μεταφορά της ταινίας από άποψη εικόνας και ήχου είναι εξαιρετική.

...Και κάτι ακόμα: Παρουσιάστηκαν πρόσφατα στην ελληνική αγορά συσκευές αναπαραγωγής dvd, οι οποίες υποστηρίζουν και τα formats Mpeg-4 και DivX. Έτσι, έχει κάποιος τη δυνατότητα να μετατρέψει (ή να κατεβάσει από το internet...) ταινίες σε divx και να έχει σε ένα δισκάκι dvd 4 ή και 5 ταινίες. Σίγουρα, κάτι τέτοιο είναι πολύ πρακτικό (γιατί δεν χρειάζονται πολλά ράφια, ας πούμε...) αλλά η ποιότητα της εικόνας είναι μόνο για τηλεόραση, και μάλιστα μικρής διαγωνίου, και όχι για προτζέκτορες. Αξίζει πάντως το ενδιαφέρον μας... 🐸

Μυθικός BEER

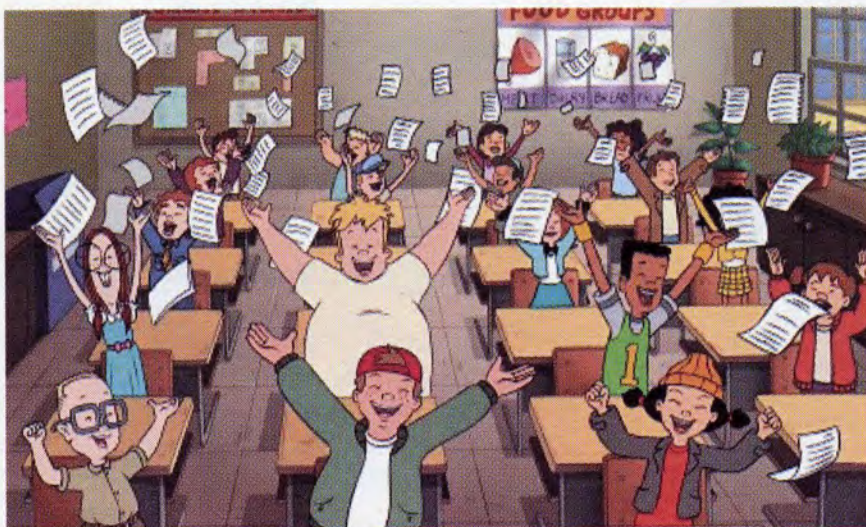
Παντού υπάρχει ένας Μύθος!

ΧΟΡΗΓΟΣ 44°U

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
www.filmfestival.gr

Διακοπές για πάντα

Η σχολική χρονιά τελειώνει και ο Τι Τζέι περιμένει με ανυπομονησία να ζήσει ξένοιαστες καλοκαιρινές μέρες με τους φίλους του. Η απογοήτευσή του είναι μεγάλη όταν ανακαλύπτει ότι όλοι οι φίλοι του σκοπεύουν να πάνε κατασκήνωση εκτός απ' αυτόν. Μια μέρα που βαριέται αφάνταστα περνάει από το σχολείο του και ανακαλύπτει ότι ο άσπονδος εκδρός των παιδιών Δρ. Μπένεντικτ, που κάποτε ως διευθυντής του σχολείου και μετά ως υπουργός είχε προσπαθήσει να καταργήσει τα διαλείμματα, έχει βάλει τώρα σκοπό κάτι χειρότερο. Το παρανοϊκό σχέδιο του Δρ. Μπένεντικτ είναι να παρέμβει στο κλίμα και να προκαλέσει μόνιμο χειμώνα, εξαφανίζοντας για πάντα την εποχή του καλοκαιριού και τις διακοπές των παιδιών. Η παρέα του Τι Τζέι, μαθητές του Δημοτικού σχολείου της Τρίτης Οδού, ενώνουν τις δυνάμεις του για να προλάβουν την καταστροφή, να σώσουν το καλοκαίρι και τις διακοπές και με τη βοήθεια του αυστηρού αλλά καλού διευθυντή τους. Ταινία της Ντίσνεϊ στην οποία βασίζεται και η ομότιτλη δημοφιλής σε όλα τα παιδιά τηλεοπτική σειρά...

📅 Κυριακή 4 Απριλίου, ώρα 12:00

Βαθύ μπλε Deep blue

Σκηνοθεσία: Άντι Μπάιατ, Άλαστερ Φόδεργκιλ. **Μοντάζ:** Μάρβιν Έλσμπουρι. **Αφήγηση:** Μάικλ Γκάμπον, Ζακ Περέν. **Διάρκεια:** 83'

Αυτό το ντοκιμαντέρ είναι μία συναισθηματική και οπτική εμπειρία, μια κατά κυριολεξία αποκαλυπτική καταβύθιση στο αφανές σύμπαν του θαλάσσιου και υποθαλάσσιου κόσμου. Δελφίνια που υπερπνάνται των κυμάτων. Αλμπατρός που βυθίζονται μέσα στα σκοτεινά νερά αναζητώντας τροφή. Πιγκουίνοι που γλιστρούν πάνω στον πάγο. Τεράστιες φάλαινες όρκα που αναζητούν την τροφή τους μέχρι τις αμμουδιές των παραλίων. Μια σαγηνευτική περιήγηση στον κόσμο της θάλασσας και των βυθών, πολύ διαφορετική και πολύ πιο γοητευτική απ' ό,τι έχουμε συνήθως δει στις τηλεοπτικές οθόνες, επιχειρούν οι σκηνοθέτες. Σ' αυτό το ντοκιμαντέρ οι κεντρικοί χαρακτήρες είναι τα πλάσματα της φύσης, η δραματική πλοκή οργανώνεται γύρω από τις αέναες τελετές της ζωής, της επιβίωσης και του θανάτου και η αφηγηματική γραμμή δεν είναι παρά μια περιήγηση σ' όλο τον υγρό κόσμο με τελική κατάληξη τα βάθη των ωκεανών. Η παντελής απουσία ειδικών εφέ δεν αφαιρεί την εικόνα από τα θεαματικά της στοιχεία -αντίθετα, καθώς αντικαθίσταται από την δυναμική παρουσία του θαλάσσιου κόσμου, όπως αυτός μεγαλώνεται μέσα από τον κινηματογραφικό φακό, ο θεατής υποτάσσεται στη σαγήνη και την ανυπέρβλητη δύναμη του αληθινού. Βλέπει τις αθέατες όψεις του κόσμου της φύσης, όχι περιορισμένες στις λιλιπούτειες διαστάσεις της τηλεοπτικής οθόνης, αλλά στον ευρύ χώρο της κινηματογραφικής οθόνης, υπό τους ήχους της επιβλητικής μουσικής του George Fenton, όπως ακούγεται από την Berliner Philharmoniker. Η ολοκλήρωση του ντοκιμαντέρ υπήρξε ένας άθλος: απαιτήσε γυρίσματα σε 200 διαφορετικές τοποθεσίες, πολλές φορές 5000 μέτρα υπό την θάλασσα, για μια διάρκεια χρόνων και υπό την καθοδήγηση σκηνοθετών με μακροχρόνια εμπειρία σε περιβαλλοντικά ντοκιμαντέρ. Παραγωγή του BBC, η ταινία υπήρξε η έκπληξη, λόγω των επιδόσεων της στο γερμανικό box office, υπερβαίνοντας σε εισπράξεις ταινίες όπως το *Finding Nemo*. Έκανε την πρεμιέρα της στο φεστιβάλ του San Sebastian και αγοράσθηκε για διανομή απ' όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου.

Δημήτρης Μπάμπας

Το γλυκό στο τέλος Pieces of April

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Πήτερ Χέτζες. **Φωτογραφία:** Τάμι Ράικερ. **Μουσική:** Στίβεν Μέρπ. **Ηθοποιοί:** Κέπι Χολμς, Όλιβερ Πλατ, Ντέρεκ Λουκ, Άλισον Πιλ. **Διάρκεια:** 103'

Ο Πήτερ Χέτζες είχε πάντα μια αδυναμία στις δυσλειτουργικές ή έστω παράξενες οικογένειες. Γνωστός θεατρικός συγγραφέας, διασκεύασε για τον κινηματογράφο το δικό του μυθιστόρημα *Τι βασανίζει τον Γκίλμπερτ Γκρέιπ* (1993) ενώ πριν από δύο χρόνια κέρδισε μια οσκαρική υποψηφιότητα για τη διασκευή του *Για ένα Αγόρι*. Την ίδια ιδέα ακολουθεί και στο σκηνοθετικό του ντεμπούτο, *Pieces of April*, μια οικογενειακή δραματική κωμωδία που μαζεύει γύρω από το εορταστικό τραπέζι της Ημέρας των Ευχαριστιών ένα τσούρμο από αντιφατικούς χαρακτήρες για να τους συμφιλιώσει με λάθη, πληγές, τύψεις και χαμένες ευκαιρίες της κοινής τους ζωής. Αφορμή για το συναισθηματικό αυτό ταξίδι αποτελεί η απόφαση της επαναστάτριας κόρης της οικογένειας Μπερνς, Έιπριλ (ο Χέτζες έδωσε στην ηρωίδα του το όνομα του πιο κακόκεφου και απρόβλεπτου μήνα του χρόνου) να φιλοξενήσει στο μικροσκοπικό της διαμέρισμα στη Νέα Υόρκη ένα γέιμα για την Ημέρα των Ευχαριστιών με καλεσμένους τους γονείς και τα αδέρφια της. Καθώς όμως η οικογενειακή «συμμορία» -η εξουσιαστική μαμά Τζόι που πεθαίνει από καρκίνο (Πατρίσια Κλάρκσον), ο πάντα ευτυχής μπαμπάς Τζιμ (Όλιβερ Πλατ), η τέλεια και ψηλομύτα κόρη Μπεθ (Άλισον Πιλ), ο χαζούλης γιος Τίμι και η γιαγιά Ντότι που βρίσκεται λίγο πριν το Αλτσχάιμερ- καταφθάνει οδίκως από την Πενσυλβάνια, καταγράφοντας στη διαδρομή τις αποτυχίες της «αμαρτωλής» Έιπριλ, πίσω στη Νέα Υόρκη ο νόμος του Μέρφι απειλεί να καταστρέψει τα πάντα. Η Έιπριλ δεν έχει ιδέα πως μαγειρεύεται η γαλοπούλα, ο φούρνος της έχει χαλάσει, ο νέγρος φίλος της έχει εξαφανιστεί χωρίς καμία εξήγηση και οι μόνοι που θα μπορούσαν να τη σώσουν είναι οι αλλοπαρόμοιοι γείτονες της με τους οποίους δεν έχει καμία σχέση. Η καρδιά της ταινίας (ο Χέτζες τη γύρισε μέσα σε δυο βδομάδες με 200.000 δολάρια και μερικές ψηφιακές κάμερες), που αποτέλεσε τη μεγάλη επιτυχία του περσινού Sundance, χαρίζοντας στην Κλάρκσον (θεωρείται η ανερχόμενη βασίλισσα του ανεξάρτητου κινηματογράφου) βραβείο ερμηνείας, βρίσκεται στην συγκινητική ελκρινεία και την αυθεντικότητα των χαρακτήρων της αλλά και της ιστορίας της. Ο Χέτζες χρησιμοποιεί την κωμωδία καταστάσεων για να μιλήσει με οξύ πνεύμα και έξυπνο χιούμορ για όσα θέλουμε να πούμε σε όσους αγαπάμε και δεν μπορούμε. Για τη σημασία του να είσαι ευάλωτος, να στηρίζεις στην καλοσύνη των άλλων, να συμφιλιώνεσαι, να αποδέχεσαι και να συγχωρείς. Δεν χρειάζονται πολλά λόγια για να πεις ευχαριστώ. Καμιά φορά αρκεί να φτιάξεις την τέλεια γαλοπούλα για να δημιουργήσεις την τέλεια ανάμνηση. Και σίγουρα αξίζει τον κόπο να προσπαθήσεις.

Τζένη Παυλίδου

«Η επιτυχία της ταινίας μάς προκαλεί ένα μοναδικό συναισθήμα, κάτι που κάνει να ξεχαστούν όλες οι προσπάθειες και οι ατελείωτες ώρες που επενδύθηκαν σ' αυτήν την ταινία, απ' όλη την ομάδα παραγωγής, για να γίνει το όνειρο πραγματικότητα.»
Σοφοκλής Τασσιούλας, ένας από τους παραγωγούς της ταινίας Deep Blue

Μακριά απ' τα μάτια του κόσμου Les Egares

Σκηνοθεσία: Αντρέ Τεσινέ. **Σενάριο:** Αντρέ Τεσινέ, Ζιλ Περό, Ζιλ Τοράν. **Φωτογραφία:** Ανιές Γκοντάρ. **Ηθοποιοί:** Εμανουέλ Μπεάρ, Γκασπάρ Ουλιέλ, Ζαν Φορνερό. **Διάρκεια:** 95'

Μστις δυναμικές μιας απρόοπτης συνάντησης, ανάμεσα σε μια νεαρή μητέρα και ένα γοητευτικό νεαρό, με φόντο τις αναταραχές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, εστιάζει η νέα ταινία του βετεράνου Γάλλου σκηνοθέτη Αντρέ Τεσινέ. Πανικός και χάος επικρατεί τον Ιούνιο του 1940 λίγο πριν την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στο Παρίσι. Μια νεαρή χήρα η Odile προσπαθεί να διαφύγει προς τον νότο με τα

παιδιά της, τον 13χρονο γιο της Philippe και την μικρή της κόρη Cathy. Σ' ένα από τα μικρά αλλά πάντα επικίνδυνα επεισόδια του πολέμου, η Odile θα συναντηθεί μ' ένα παράξενο νεαρό, τον Yann. Είναι 17 χρόνων και περιφέρεται μέσα στο δάσος λεηλατώντας πτώματα. Ενωμένοι από τις αντιξοότητες και τις δυσκολίες του πολέμου, ο Yann, η Odile και τα παιδιά της θα βρεθούν αντιμέτωποι με καταστάσεις πρωτόγνωρες και ιδιαίτερες. Ζώντας μια παράδοση κατάσταση -σ' ένα απομονωμένο καταφύγιο με την φρίκη του πολέμου γύρω τους- ο Yann και η Odile κυριαρχούνται τόσο από το ένστικτο της επιβίωσης όσο και από τις αναταραχές που φέρνει ο ερωτικός πόθος. Βασισμένη στο δημοφιλέστερο μυθιστόρημα του Gilles Perrault, η ταινία οργανώνει την αφήγηση της σε δύο εν πολλοίς κλειστούς κύκλους. Ο πρώτος είναι ο κόσμος του πολέμου, μια κόλαση στην οποία η φρίκη, το χάος και ο τρόμος διαποτίζει την ύπαρξη των ανθρώπων. Και από την άλλη υπάρχει το καταφύγιο της εξοχής, το σπίτι όπου εγκαθίσταται οι φυγάδες, ένας παράδεισος ο οποίος επιβάλλει μια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα, ιδιαίτερα στην Odile. Είναι η σχέση ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο αντιθετικούς κόσμους που διαταράσσει τις ισορροπίες και τις βεβαιότητες της νεαρής γυναίκας, που προκαλεί αναταραχές και θύελλες στην ψυχή της. Κατά μια έννοια η ταινία αυτή είναι η αντίστροφη εκδοχή των ταινιών ενηλικίωσης, όπως ήταν το *Αγριοκαλαμιές* (*Les roseaux sauvages*, 1994) του σκηνοθέτη, αφού εδώ καταγράφεται η φυγή της ηρωίδας από τις υποχρεώσεις και τους τρόμους της ενήλικης ζωής προς το ειδυλλιακό σχεδόν παραδεισένιο καταφύγιο της εφηβείας. Η ταινία προβλήθηκε στο Φεστιβάλ Κανών 2003.

Δημήτρης Μπάμπας

«Πολλές ταινίες σήμερα αποστασιοποιούνται από τη ζωή, αλλά εγώ ενθουσιάστηκα που μπορούσα να γυρίσω σκηνές από τόσο κοντά. Ήθελα να μοιάζει σα να κρυφοκοιτάζουμε τους ανθρώπους.» **Πήτερ Χέτζες, σκηνοθέτης**

Το θαύμα της Βέρνης Das Wunder von Bern

Σκηνοθεσία: Σένκε Βόρτμαν. Σενάριο: Σένκε Βόρτμαν, Ρόχους Χαν. Φωτογραφία: Τομ Φέχρμαν. Ηθοποιοί: Λούις Κλάμροθ, Πέτερ Λοχμέγερ, Γιοχάννα Γκάστορφ, Μίρκο Λανγκ, Μπίρθε Βόλτερ, Καταρίνα Βακερνάγκελ, Λούκας Γκρεγκόροβιτς, Πέτερ Φράνκε, Σάσα Γκέπελ, Κνουτ Χάρτβιγκ. Διάρκεια: 117'

Το καλοκαίρι του 1954 διεξάγεται το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου στην Βέρνη της Ελβετίας. Την ίδια περίοδο, η Σοβιετική Ένωση θα στείλει τους αιχμαλώτους πολέμου πίσω στην πατρίδα τους. Ένας από αυτούς είναι και ο πατέρας του Ματίας, ενός 11 χρονου αγοριού που έχει πάθος με το ποδόσφαιρο. Ο μικρός μένει με τη μητέρα, τον αδελφό και την αδελφή του σε μια μικρή πόλη της Δυτικής Γερμανίας, ενώ έχει αναπτύξει μια ιδιαίτερη σχέση γιου προς πατέρα με τον γερμανό ποδοσφαιριστή Χέλμουτ Ρον. Όταν επιστρέψει ο Ρίτσαρντ, ο πραγματικός πατέρας του Ματίας, τα προβλήματα προσαρμογής του στη νέα πραγματικότητα γίνονται αμέσως φανερά. Καταλήγει λοιπόν να αποξενωθεί από την οικογένειά του, ενώ την ίδια στιγμή περιφρονεί τη λατρεία του Ματίας για το ποδόσφαιρο και την αγωνία του για τους αγώνες του Παγκοσμίου Κυπέλλου. Αγνοεί όμως ότι αυτή θα είναι η αφορμή που θα αναζωπυρώσει το πάθος του για την ζωή. Ο μικρός Ματίας θα συμβάλλει καταλυτικά στη συντέλεση ενός μικρού θαύματος αγάπης, ενώ το γερμανικό έθνος πανηγυρίζει σύσσωμο για τον θρίαμβο της εθνικής ομάδας –το θαύμα της Βέρνης.

Κωνσταντίνος Σαμαράς

Sönke Wortmann

Ποδόσφαιρο και Κινηματογράφος

Πόσο δίκιο έχει όποιος παρατήρησε ότι, αν ζούσε σήμερα ο Καρλ Μαρξ, θα αρφι-ταλαντευόταν ανάμεσα στις λέξεις 'θρησκεία' και 'ποδόσφαιρο' για να γεμίσει την πρόταση «... είναι το όπιο του λαού»! Ακολουθεί, δια στόματος Σένκε Βόρτμαν, η εξιστόρηση της εξόδου ενός έθνους από το τούνελ της απελπισίας.

Μια νίκη σημαδιακή

«Υπάρχουν δύο γεγονότα στη μεταπολεμική ιστορία της Γερμανίας που οι άνθρωποι θυμούνται ακριβώς πού ήταν εκείνη την ημέρα: η πτώση του τείχους του Βερολίνου το 1989, και η εκπληκτική νίκη στο Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου στις 4 Ιουλίου του 1954, ευρύτερα γνωστή ως το θαύμα της Βέρνης. Αυτή η νίκη, Κυριακή απόγευμα, έχει γίνει μύθος, οι πρωταγωνιστές του αγώνα έχουν γίνει θρύλος: Ζεπ Χέρμπεργκερ (προπονητής), Φριτς Βάλτερ, Χέλμουτ Ραν, Τόνι Τούρεκ...

Το σκορ ήταν 3-2, η Γερμανία ήταν παγκόσμια πρωταθλήτρια, ένα ολόκληρο έθνος σε παροξυσμό. Αλλά αυτό που χαρακτήρισε εκείνη την ιστορική στιγμή δεν ήταν απλά η χαρά της επιτυχίας μιας ποδοσφαιρικής ομάδας, αλλά ένα είδος τέλει ευτυχίας, μια ενθαρρυντική διορθωτική πράξη ενάντια στα σκοτεινά χρόνια του Τρίτου Ράιχ. Οι μικρές χαρές και οι ανταρσίες της εποχής καθρεφτίζονται στην ιστορία της οικογένειας Λουμπάνσκι από το Έσσεν –Κάτερνπεργκ. Αντισταθμίζοντας τη δοκιμασία της επιστροφής του πατέρα από τη σοβιετική αιχμαλωσία παρατηρούμε τα πρώτα σημάδια του γερμανικού οικονομικού θαύματος που επρόκειτο να συμβεί.»

Παίζοντας μπάλα

Όμως και ο ίδιος ο Βόρτμαν συνδέεται με τη στρογγυλή θεά με μια σχέση πάθους:

«Ο πατέρας μου ήταν φανατικός του ποδοσφαίρου. Ήμουν το μικρότερο από τα παιδιά και πάντα με έπαιρνε μαζί του στο γήπεδο για να δούμε την TSV Marl-Hüls. Η Μπουντεσλίγκα (η γερμανική πρώτη εθνική) ιδρύθηκε το 1964, και η ομάδα που υποστηρίζαμε έπαιζε μια κατηγορία κάτω. Μπορώ να θυμηθώ ακριβώς τον πρώτο αγώνα που παρακολούθησα στο γήπεδο. Ήμουν πέντε ή έξι και η ομάδα κέρδισε την Schwarz-Weiss Essen 3-1. Και ο κεντρικός αριστερός Peters σκόραρε. Τότε αποφάσισα να γίνω ποδοσφαιριστής, και το όνειρό μου πραγματοποιήθηκε. Αρχίζα να παίζω στη Marl-Hüls. Ήμουν ο καλύτερος παίχτης στους νεανίες και παραλίγο να παίζω στο κλιμάκιο της Εθνικής. Τραυματίστηκα, όμως, και δεν κατάφερα ξανά να γίνω τόσο καλός όσο πριν. Συνέχισα βέβαια να παίζω σε καλές ομάδες.»

Μια έμπνευση κινηματογραφική

Οι μεγάλες αγάπες όμως, λένε, δε φθείρονται από το πέρασμα του χρόνου. Απλούστατα, μορφοποιούνται. Έτσι και η... ποδοσφαιροπληξία του Βόρτμαν ξεκίνησε από την τρυφερή παιδική ηλικία, παραμερίστηκε φαινομενικά από το σινεμά, για να στοιχειώσει ξανά τα όνειρά του με τη μορφή του σελιλόιντ:

«Σπούδαζα ακόμα κινηματογράφος, πρέπει να ήταν το 1985. Διάβασα τυχαία σε ένα βιβλίο για το γερμανικό ποδόσφαιρο, τις ομάδες, με θαυμάσιες εικόνες, γήπεδα, εμφανίσεις ομάδων. Υπήρχε μάλιστα και μια ιστορία ενός τύπου που τάζε περιστέρια, ο οποίος ακολουθούσε πάντα την αγαπημένη του ομάδα στους εκτός έδρας αγώνες. Όποτε η ομάδα σκόραρε, ελευθέρωνε ένα περιστέρι, το οποίο πετούσε μέσα στο γήπεδο και μετά πετούσαν πίσω στο σπίτ τόσο περιστέρια όσα ήταν τα γκολ. Όταν διάβασα αυτή την ιστορία, βρήκα την εικόνα υπέροχη, με εντυπωσίασε και με συγκίνησε. Και με έναυσμα αυτήν την εικόνα σκέφτηκα: κάποια μέρα μία από τις ταινίες μου θα άρχιζε κάπως έτσι.»

Εμπέδεια: Κωνσταντίνος Σαμαράς

44^{ος} ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ

Μοσχοφίλερο Μπουτάρη και Αγιωργίτικο Μπουτάρη

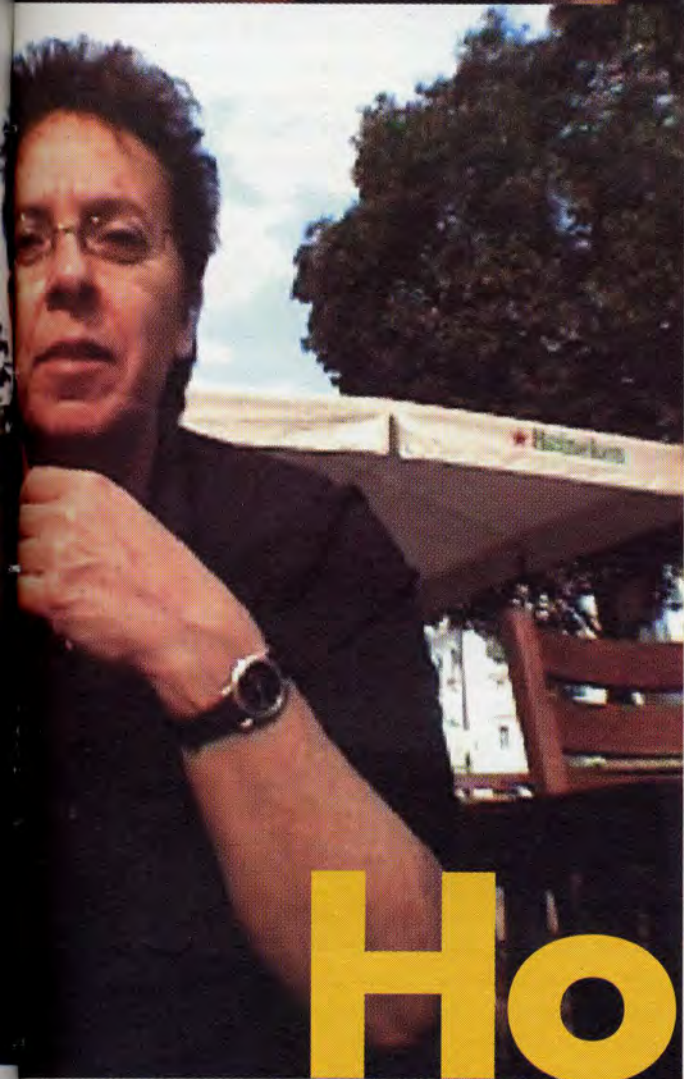
Για σινεφίλ
και όχι μόνο.

BOUTARI
ΠΕΜΠΤΗΣ ΓΕΝΕΑΣ
www.boutari.gr

ARROW/GRAPIS

POINT OF VIEW

Μπορεί η ηθική του έργου ενός σκηνοθέτη να είναι αποστασιοποιημένη από την προσωπική του ηθική; Όταν συμβαίνει, είναι γιατί μπορεί και ταυτίζεται με ανθρώπους των οποίων απορρίπτει την ιδεολογία, για να επικοινωνήσει μαζί τους. Η Heddy Honigmann γεννήθηκε στη Λίμα του Περού, σπούδασε κινηματογράφο στη Ρώμη και ζει κι εργάζεται στην Ολλανδία. Έχει φτιάξει τουλάχιστον 8 ντοκιμαντέρ και 3 ταινίες μυθοπλασίας. Από τα ιδιαίτερα στοιχεία των ταινιών της είναι το παιχνίδι της μουσικής με τη μεταφορά σε όμορφες —κι όχι μόνο— στιγμές του παρελθόντος. Σύμφωνα με τη Γιέτα Γιάνσεν, επιμελήτρια του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης, το οποίο οργάνωσε πέρσι ρετροσπεκτίβα στο έργο της, η Χόνιγκμαν «είναι ένα είδος φίλου που έχει τη σωστή απόσταση για να μιλά και να ακούει». Μια από τις απορίες που προκύπτουν από την παρακάτω συνέντευξη σε μορφή μονόλογου είναι: μαθαίνουμε από τα όσα ανάποδα μας συμβαίνουν; Πάντως ο ήλιος κάθε πρωί βγαίνει στην ώρα του.

• Heddy Honigmann

Συνέντευξη: Χρίστος Καλλίσης

Τι σας οδήγησε στο να γίνετε σκηνοθέτις ντοκιμαντέρ;

Δεν είμαι ντοκιμαντερίστρια, είμαι κινηματογραφίστρια. Ασχολούμαι επίσης με τη μυθοπλασία αλλά περισσότερο με το ντοκιμαντέρ, επειδή είναι γρηγορότερο κι ευκολότερο το να τα χρηματοδοτήσει κάποιος. Γιατί έγινα κινηματογραφίστρια; Όταν ήμουν παιδί ξόδευα όλες τις δεκάρες μου για να πάω στον κινηματογράφο. Έβλεπα τα πάντα, κακές ταινίες τρόμου, πολεμικές, αστυνομικές... Μετά όταν πήγα στο πανεπιστήμιο ανακάλυψα, τις δύο λέσχες κινηματογράφου στη Λίμα του Περού. Γεννήθηκα στη Λατινική Αμερική κι όχι στην Ολλανδία, σύχναζα σε αυτές τις λέσχες και θυμάμαι να έχω δει εξαιρετικές ταινίες όπως *Η Γη Τρέμει*, του Βιοκόντι ή την *Ιωάννα της Λοραίνης* του Ντράγιερ, ή *Το Θάνατο στη Βενετία*, πάλι του Βιοκόντι. Εκείνη την περίοδο σπούδαζα λογοτεχνία κι έγραφα ποιήματα. Ήμουν έτοιμη να εκδώσω και κάποια στιγμή συνειδητοποίησα πως η ακρίβεια του γραπτού, όπου κάθεσαι και σκέφτεσαι πού θα βάλω το κόμα, πού θα κόψω μια πρόταση, ποιά λέξη ακριβώς θα χρησιμοποιήσω, αυτά γινόταν όλο και λιγότερο σημαντικά κι αυτό που είχε σημασία ήταν η δημιουργία μιας εικόνας. Αυτό ήταν ένα οριακό σημείο, οπότε και το ήξερα πως ήθελα να σπουδάσω κινηματογράφο κι αυτό δεν γινόταν να το κάνω στο Περού. Λίγο αργότερα σπούδασα στη σχολή κινηματογράφου της Ρώμης.

Πώς διαφοροποιείτε τη μυθοπλασία από το ντοκιμαντέρ;

Η σκηνοθεσία της πραγματικότητας είναι το ντοκιμαντέρ και η σκηνοθεσία των συναισθημάτων είναι η μυθοπλασία. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά. Φυσικά δε γράφεις τους διαλόγους σε ένα ντοκιμαντέρ, δεν ζητάς από κάποιον που δεν τραγουδά να τραγουδήσει. Από έναν ηθοποιό μπορείς να ζητήσεις ακόμη και το να μιλήσει ιαπωνέζικα. Αν δεν έχει μάθει, θα μάθει. Έτσι τα όρια της μυθοπλασίας είναι αντίστοιχα με του ντοκιμαντέρ και τα δύο δηλαδή έχουν όρια. Το κοινό τους σημείο είναι πως αφηγούνται ένα κομμάτι της πραγματικότητας. Θυμάμαι ότι ένας σκηνοθέτης, το όνομά του μου διαφεύγει, είχε πει πως μια καλή ταινία μυθοπλασίας είναι ένα ντοκιμαντέρ για τους ηθοποιούς που παίζουν σε αυτή. Μπορούμε να πούμε για το ντοκιμαντέρ,

όταν είναι καλό, πως κάνει τους χαρακτήρες να μοιάζουν σαν ηθοποιοί μέσα από τον τρόπο που παίρνει την ουσία τους. Ένα κομμάτι της ιστορίας τους. Είναι απλά ένα κομμάτι της ζωής τους, έτσι με κάποιο τρόπο είναι μια μυθοπλασία. Αλλά φυσικά υπάρχουν μεγάλες διαφορές στον τρόπο που κινηματογραφείς και που συνθέτεις το όλο πράγμα, στο μοντάζ. Στο ντοκιμαντέρ αυτή η «σκηνοθεσία της πραγματικότητας» σημαίνει πως μερικές φορές πρέπει να μπορείς να δημιουργείς μια σκηνή, πρέπει να σκεφτείς για το ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για έναν χαρακτήρα για να μπορέσει να πει μια ιστορία, και του δίνεις τον χώρο, την ελευθερία να κινηθεί.

Σχετικά με την ταινία σας *Crazy*, πόσο χρόνο σας πήρε για να τη φτιάξετε;

Αρχικά έγινε μια έρευνα η οποία ήταν πολύ δύσκολη, δεν μπορούσαμε να βρούμε νόμους τρόπους χρήσης στρατιωτικού υλικού. Ο στρατός ήθελε να ελέγχει τα πάντα κι ήθελαν να είναι παρόντες όταν κάναμε τις συνεντεύξεις. Έτσι μέσα από επαφές και αγγελίες της ένωσης των αποστράτων βρήκαμε αυτό που θέλαμε. Μας προκάλεσε έκπληξη το γεγονός πως ο στρατηγός των πεζοναυτών, πρότεινε τον εαυτό του. Επειδή είναι πολύ ψηλά στην ιεραρχία είχαμε τη βοήθεια των πεζοναυτών. Ήταν ένα πολύπλοκο δίκτυο. Ειδικά το να βρούμε τα κατάλληλα άτομα που βρέθηκαν στη Βοσνία ήταν πολύ δύσκολο. Ωστόσο, επειδή δουλεύουμε πολύ γρήγορα, η έρευνα μας πήρε λίγο λιγότερο από μισό χρόνο. Υπήρχε πολύ υλικό, που ήταν φωτογραφίες, βιντεοταινίες, σούπερ 8 φιλμ όπως και ταινία 8 χιλιοστών, ολόκληρες ντάνες τα οποία ήταν των στρατιωτών. Οι εικόνες που δείχνουν τους πρόσφυγες της Σρεμπρένιτσα, τραβήχτηκαν από έναν φίλο ενός στρατιώτη που είναι στην ταινία. Αυτός ήταν ένας από τους εναπομείναντες 200-250 στρατιώτες που έζησαν την πτώση της Σρεμπρένιτσα. Ήταν τεράστιας ποσότητας το υλικό που είχαμε μαζέψει. Το σενάριο για τον παραγωγό μου ήταν το καλύτερο που του είχα φτιάξει. Ήταν τεράστιο, περιείχε πολλές συζητήσεις και αν το διάβαζες θα έπαιρνες μια ιδέα για τον τρόπο που μπορείς να συνδυάσεις φωτογραφία, συζητήσεις, φιλμ, μουσική. Το περίεργο με αυτό το σενάριο είναι πως το ίδρυμα κινηματογράφου, διάβασε τις 2 σελίδες της εισαγωγής, και είπαν: «ευτυχώς έχουμε δει άλλες ταινίες από την κυρία Χόνιγκμαν και καταλαβαίνουμε γιατί γράφει ένα τόσο μικρό σενάριο.» Είχαν δει μονάχα τις δύο σελίδες της εισαγωγής και είπαν

Νιώθω πως όταν κινηματογραφώ είμαι λίγο ερωτευμένη με τα πρόσωπα που έχω απέναντί μου. Η αγάπη τελειώνει με το τέλος της κινηματογράφησης. Μπορούμε να πούμε πως όταν κινηματογραφείς είσαι ερωτευμένος και όταν μοντάρεις αγαπάς.

«η ιδέα είναι πολύ καλή έτσι θα το χρηματοδοτήσουμε. Αναρωτιόμαστε γιατί ο παραγωγός ένωσε την ανάγκη να μας στείλει το φάκελο της έρευνας.» Έτσι δεν διάβασαν ποτέ το σενάριο, απλά το ξεφύλλισαν, αλλά έδωσαν τα χρήματα. Κάναμε γυρίσματα για περίπου ένα μήνα. Το μοντάζ είχε μεγάλη διάρκεια, νομίζω τη μεγαλύτερη από κάθε άλλη μου δουλειά, λόγω του πλούσιου και διαφορετικού υλικού που είχαμε.

Έχετε μια συγκεκριμένη μέθοδο που χρησιμοποιείτε στις συνεντεύξεις που παίρνετε;

Όχι. Τις περισσότερες φορές έχω ήδη έρθει σε επικοινωνία με τα άτομα που συνομιλώ στις ταινίες. Ωστόσο, αφήνω στον εαυτό μου το περιθώριο της έκπληξης. Για παράδειγμα όταν συνάντησα την Ραφαέλα για πρώτη φορά. Η Ραφαέλα είναι ένας χαρακτήρας στην ταινία *Dame la Mano*. Μια γυναίκα 62 ετών που δουλεύει πολύ σκληρά στην κουζίνα, ο γιος της πουλάει το φαγητό σε εργάτες στο Νιου Τζέρσυ. Όταν τη συνάντησα στο χώρο που χορεύουν, κουβανικούς χορούς, τη ρώτησα, πόσο χρονών είναι και μου απάντησε «δεν πρέπει να ρωτάς μια γυναίκα πόσων ετών είναι;» Εντάξει, όταν αργότερα κινηματογραφήσαμε η πρώτη μου ερώτηση ήταν «πόσων ετών είσαι;» και ήταν απίστευτο είπε: «είμαι 62, γεννήθηκα εκεί

κι εκεί...» και μετά άρχισε να μιλάει για τα μυστικά της σεξουαλικής ζωής που είχε με τον άντρα της! Έτσι σαν σκηνοθέτης πρέπει πολύ γρήγορα να αποφασίσεις τις πιθανότητες που έχει το κάθε τι για να γίνει κομμάτι της ταινίας σου. Αυτές είναι οι πιο ωραίες συνεντεύξεις τις οποίες τις ονομάζω συζητήσεις και όχι συνεντεύξεις. Μιλάς με κάποιο χαρακτήρα και όταν οι άνθρωποι κάνουν πράγματα, όπως για παράδειγμα για τη Ραφαέλα όταν μαγείρευε, έχουν αυτοπεποίθηση, ξεχνούν τα υπόλοιπα, έτσι σου μιλούν και μπορείς να πας οπουδήποτε μαζί τους.

Ιδιαίτερη σημασία δίνετε στη διαίσθηση σας.

Ένα άλλο ωραίο παράδειγμα συνέντευξης στην ταινία *Crazy*, ήταν ο τελευταίος στρατιώτης στη Σρεμπρένιτσα. Μιλήσαμε μαζί του στο διάστημα της έρευνας για 3 ώρες, ήταν πολύ αργός ο ρυθμός, αναφερόταν σε πολλές λεπτομέρειες, κάποια στιγμή σκέφτηκα πως είναι αρκετό, αλλά η διαίσθησή μου μου έλεγε πως πίσω από αυτή την ιστορία υπάρχει κάτι πολύ δυνατό. Ζήτησα να έχω 10 ρολά φιλμ (110 λεπτά), τα οποία είναι πολύ για ένα πρόσωπο, συνήθως χρησιμοποιώ 9. Θυμάμαι την έκπληξη του συνεργείου. Καθόμουν σε αντίστοιχη απόσταση με αυτή που έχουμε τώρα μεταξύ μας, και με είχε αγγίξει το γεγονός πως εκείνος φαινόταν απαθής. Κάποια στιγμή του είπα: «είσαι τόσο ψυχρός απέναντι στα γεγονότα που περιγράφεις.» Και μου απαντάει: «κι εμένα μου προκαλεί έκπληξη το γεγονός.» Και τότε άρχισε να μιλάει για τους εφιάλτες του. Ο αργός ρυθμός του ήταν απαραίτητος για να μπορέσει να φτάσει στο τέλος της ιστορίας του, το οποίο δηλώνει πως η Σρεμπρένιτσα είναι ακόμη γι' αυτόν ένας εφιάλτης.

Με κάποιο τρόπο χτίζετε μια σχέση εμπιστοσύνης με το πρόσωπο που συνομιλείτε σε μια ταινία.

Αυτό είναι κάτι που μπορείς να το προσέξεις όταν κάνεις την έρευνα, πώς οι άνθρωποι θα σε εμπιστευθούν ή όχι, αν θ' ανοίξουν τους εαυτούς τους ή όχι. Μερικές φορές δεν είσαι σίγουρος αλλά πηγαίνεις και κινηματογραφείς. Μετά είσαι εκεί, δεν γνωρίζεις πώς να ξεκινήσεις, αλλά είσαι εκεί. Η διαίσθησή σου λέει: ρώτα αυτό, ενώ το πρόσωπο περίμενε να το ρωτήσεις κάτι τελειώς διαφορετικό κι εσύ του λες: «έχεις ωραίο σπίτι;» Τίως τέτοιο διάλογο να τον βγάλεις από την ταινία, ίσως όχι. Δεν γνωρίζω αν απάντησα στην ερώτησή σου, ήταν μεγάλη απάντηση για μια μικρή ερώτηση. 🍷

Τί συνέβη στη Σρεμπρένιτσα;

Υπήρχαν 250 Ολλανδοί στρατιώτες ενάντια στο στρατό των Σέρβων, ένα αδιέξοδο. Το μεγαλύτερο λάθος του ΟΗΕ είναι η Σρεμπρένιτσα. Γνώριζαν από καιρό πριν πως δεν μπορούσαν να κάνουν κάτι, οι Ολλανδοί προσοιήθηκαν πως μπορούν να κάνουν κάτι αλλά μάταια. Ο Γάλλος διοικητής ο οποίος βρισκόταν στο Ζάγκρεμπ γνώριζε τα πάντα. Υπήρχε καθημερινή επικοινωνία μεταξύ της Σρεμπρένιτσα και του Ζάγκρεμπ, ακόμη και την ημέρα που οι Σέρβοι είχαν ξεκινήσει να έρχονται προς τη Σρεμπρένιτσα, ζητούσαν βοήθεια. Πετούσαν αεροπλάνα πολύ κοντά τα οποία θα μπορούσαν να βοηθήσουν αλλά τίποτε δε συνέβη. Είναι η ντροπή της ιστορίας η Σρεμπρένιτσα. Αυτό το παιδί, που αφηγείται την ιστορία του, λέει κάποια στιγμή: «ήμασταν εκεί και τι μπορούσαμε να κάνουμε;» οι εκφράσεις του προσώπου του μιλούν από μόνες τους. Είναι ανέκφραστος αλλά κάποια στιγμή αποκαλύπτεται. «τη στιγμή που νομίζαμε πως μ' ένα τηλεφώνημα θα μπορούσαμε να έχουμε βοήθεια, απλά μας εγκατέλειψαν.» Η διαφορά με αυτόν ήταν πως γνώριζα

πως θα ήταν πολύ δύσκολο, αλλά έχοντας την υπομονή και τη διαίσθηση πως πίσω από αυτά που λέει υπάρχει κάτι ακόμη πολύ σημαντικό για να ειπωθεί. Είμαι πάντα πολύ περίεργη έτσι όταν οι άνθρωποι μου λένε κάτι που δεν το περιμένω δεν το αρνούμαι. Μερικές φορές γνωρίζω πως υπάρχει μια ουσία που θέλω να πάρω από αυτό το άτομο και την παίρνω, αλλά παίρνω επίσης πολλά δώρα που πραγματικά δεν τα περίμενα. Και γι' αυτό λέω πως είναι περίεργεια.

Νιώθω πως όταν κινηματογραφώ είμαι λίγο ερωτευμένη με τα πρόσωπα που έχω απέναντί μου. Η αγάπη τελειώνει με το τέλος της κινηματογράφησης. Μπορούμε να πούμε πως όταν κινηματογραφείς είσαι ερωτευμένος και όταν μοντάρεις αγαπάς.

Πώς θα σχετίζατε το θέμα της τρομοκρατίας με αυτό της εμπειρίας που έχετε από την ταινία *Crazy*;

Είναι η τρομοκρατία του πολέμου. Είναι τρομοκρατία από τη μια χώρα στην άλλη μέσω των ανθρώπων. Είναι η τρομοκρατία του ΟΗΕ που

στέλνει απροετοίμαστους στρατιώτες. Πρόκειται για μια αυτο-αναιρούμενη κατάσταση. Μιλάμε για μια αποστολή ειρήνης μέσω του πολέμου. Στέλνουν αυτούς τους ανθρώπους να κρατήσουν την ειρήνη σ' ένα μέρος που βρίσκεται σε πόλεμο. Δεν τους δίνουν τα κατάλληλα όπλα να υποστηρίξουν τους πολίτες που έχουν υπό την προστασία τους, έτσι τις περισσότερες φορές αυτοί οι άνθρωποι τα χάνουν. Είναι πάντα αργοπορημένοι όπως συνέβη στη Βοσνία ή στο Κόσοβο. Τα πράγματα είναι υπό διάλυση όταν στέλνουν αυτούς τους ανθρώπους για να λύσουν ένα πρόβλημα. Κάτω από το κάλυμα της ειρηνικής αποστολής κρύβεται η τρομοκρατία. Είναι τρομοκρατία για τους ίδιους τους στρατιώτες που συμμετέχουν σε αυτές τις αποστολές. Μερικοί από αυτούς πιστεύουν πως θα πάνε και θα φέρουν μαζί τους την ειρήνη. Όπως το παράδειγμα του στρατιώτη που επιχείρησε ν' αυτοκτονήσει. Κατά τη γνώμη μου τη μέρα που ο πρόεδρος Μπους αποφάσισε ενάντια στον ΟΗΕ να πάει και να κάνει τον πόλεμο στο Ιράκ τον κατέστρεψε. Το κύριο είναι εκεί αλλά... 🍷

6ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΒΡΑΒΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ

Το πρώτο βραβείο για ντοκιμαντέρ άνω των 45' του 6ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης «Εικόνες του 21ου Αιώνα», που συνοδεύεται από το χρηματικό έπαθλο των 12.000€ απονέμεται στην ταινία: «Καλοκαιρινές αστραπές» του Νίκου Λυγγούρη.

Η ζωή μιας οικογένειας που ασχολείται με τον τουρισμό στην Κρήτη είναι το ουσιαστικό θέμα της ταινίας του Νίκου Λυγγούρη. Το γεγονός ότι οι δουλειές τους δεν πηγαίνουν τόσο καλά λόγω της κακής θέσης του ξενοδοχείου αποτελεί και την ιδιαιτερότητά τους, και τους δίνει την ευκαιρία να ασχοληθούν και με τη φωτογραφία. «Μπορεί λοιπόν να μην έχουν γίνει τόσο πλούσιοι, αλλά έχουν γίνει πλούσιοι κάπου αλλού. Θέλει λοιπόν να είναι και μια επερώτηση της σύγχρονης ζωής των Ελλήνων που έχουν αφήσει τις αγροτικές ζωές και έχουν περάσει στον τουρισμό και το πώς ήταν παλιότερα οι ζωές και πως είναι τώρα».

Το δεύτερο βραβείο για ντοκιμαντέρ άνω των 45' του 6ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης «Εικόνες του 21ου Αιώνα», που συνοδεύεται από το χρηματικό έπαθλο των 7.000€ απονέμεται εξ ημισείας στις ταινίες: «Γιάννης Κούρος: Αενάως Κινούμενος» του Ηλία Γιαννακάκη και «Θα βγάλω φτερά» της Αννέτας Παπαθανασίου.

Ο Ηλίας Γιαννακάκης τόνισε το πόσο διαφορετική και ιδιαίτερη περίπτωση αθλητή είναι ο Γιάννης Κούρος και ταυτόχρονα πόσο αυθεντικός για να συμπληρώσει ότι ο ίδιος θεωρεί ότι έχει μια αποστολή να εκπληρώσει και ότι το κάνει όλο αυτό μόνος του, χωρίς καμιά βοήθεια. Τέλος ο δημιουργός είπε πως, αν και πολλοί θεωρούσαν ίσως εθνικιστική τη λατρεία του Κούρου για την Ελλάδα, σε περίπτωση που αφαιρούσε τη διάσταση αυτή θα αφαιρούσε ένα μέρος της αλήθειας αυτού του ανθρώπου.

Ο τίτλος της ταινίας της Αννέτας Παπαθανασίου προέρχεται από μια φράση που είπε ο πρωταγωνιστής της ταινίας Γιάννη Κουφάλης και περιγράφει τη ζωή κάποιων κινητικά αναπήρων ανθρώπων και την καθημερινότητα της ζωής τους. «Πριν γνωρίσω αυτούς τους ανθρώπους ένιωθα φόβο απέναντι στην αναπηρία. Γνωρίζοντάς τους μου έφυγε ο φόβος αυτός. Η ταινία δεν έχει το στοιχείο της μιζέριας γιατί και οι ήρωες δεν το έχουν. Ανακάλυψα ότι εμείς περισσότερο νιώθουμε το συναίσθημα αυτό απέναντί τους. Φυσικά και έχουν προβλήματα αλλά προτιμούν να τα περνάνε και να μην τους παίρνει από κάτω».

Το πρώτο βραβείο για ντοκιμαντέρ κάτω των 45', που συνοδεύεται από το χρηματικό έπαθλο των 5.000€ απονέμεται στην ταινία: «Το Κουτί» της Εύας Στεφανή.

Το δεύτερο βραβείο για ντοκιμαντέρ κάτω των 45' του 6ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης «Εικόνες του 21ου Αιώνα», που συνοδεύεται από το χρηματικό έπαθλο των 3.000€ απονέμεται εξ ημισείας στις ταινίες: «Πλατεία Ηρώων» του Θόδωρου Καλέση και «Λέρος, Η ελευθερία είναι θεραπευτική» του Ανδρέα Λουκάκου.

Η ταινία του Ανδρέα Λουκάκου πραγματεύεται τη σημερινή κατάσταση του ψυχιατρείου της Λέρου και αποτελεί ουσιαστικά την πτυχιακή εργασία του σκηνοθέτη στη σχολή κινηματογράφου στην Αγγλία. «Ψάχναμε να κάνουμε ένα ντοκιμαντέρ και θέλαμε να το κάνουμε στην Ελλάδα. Πέσαμε λοιπόν πάνω στις φωτογραφίες του Παναγιωτόπουλου το '89 και από κει πήραμε την ιδέα για την ταινία».

Για την εμπειρία από τα γυρίσματα είπε: «Φτάνοντας ζήσαμε συγκλονιστικές εμπειρίες και καταλάβαμε ουσιαστικά τι έγινε αυτά τα 45 χρόνια. Αυτό θέλαμε να το δείξουμε με τη δική μας ματιά». Κατά το Θόδωρο Καλέση, όλη η ιστορία της ταινίας ξεκίνησε από ένα ταξίδι στη Φλώρινα. «Περνώντας μέσα από μια γαλαρία εκεί στα σύνορα του νομού, όταν βγήκαμε αντίκρουσα χιόνια παντού και ήταν σαν να εισέρχομαι σε έναν άλλο κόσμο. Από τότε άρχισα να ταξιδεύω στη Φλώρινα για να γνωρίσω τον τόπο, τον κόσμο και το έθιμο. Πρόκειται για ένα έθιμο που επέζησε παρά το γεγονός ότι κυνηγήθηκε από την εκκλησία σαν ειδωλολατρικό. Οι κάτοικοι υποστήριξαν το έθιμο με τις φωτιές γιατί γι' αυτούς σήμαινε κάτι και σήμαινε κάτι γιατί το πήραν από τους γονείς τους».

ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Όλες οι ταινίες που αποσπούν τιμητικές διακρίσεις κερδίζουν το χρηματικό ποσό των 2.000€.

Τιμητική διάκριση απονεμήθηκε στους μοντέρ Τάκη Γοργορίνη και Αλέκο Σαμωωνίδη για το μοντάζ της ταινίας: «Το κουτί» της Εύας Στεφανή.

Τιμητική διάκριση απονεμήθηκε στον Θόδωρο Μαραγκό για το σενάριο της ταινίας του «Ο Θεός είναι αόρατος γιατί είναι μικροσκοπικός». Μια αναδρομή πάνω από 40 χρόνια στα Φιλιατρά Μεσσηνίας, γενέθλιο τόπο του σκηνοθέτη, αποτελεί το ντοκιμαντέρ αυτό. «Σημασία για μένα έχει η σχέση μου με το χωριό προκειμένου να το προσωποποιήσω. Και μιας και μεγάλωσα εκεί έχει τη δική μου ματιά. Το χωριό όταν επέστρεψα μετά από πολλά χρόνια, είχε αλλάξει πολύ. Δεν ήταν το πλούσιο χωριό που είχα στο μυαλό μου όταν το άφησα, κάτι που με προβλημάτισε. Άλλωστε το ίδιο το χωριό μου γεννούσε συνεχώς ερωτήματα, ερωτήματα σαν αυτά που γεννά και η ίδια η ζωή. Πήρα λοιπόν μια κάμερα και άρχισα να τραβάω. Έτσι έφτασα μέχρι την Αμερική και εκεί έφτασα να βρώ σε γνωστούς μου κάποια από τα παιδικά μου σχέδια».

Εύφημος μνεία, τέλος, αποδόθηκε στην ταινία «Η άλλη πλευρά» της Κυριακής Μάλαμα. Το θέμα της ταινίας, όπως δήλωσε η σκηνοθέτις, δεν είναι η ειρηνική συνύπαρξη Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, αλλά το πώς βλέπουν και πώς βίωσαν οι Τουρκοκύπριοι τα γεγονότα μέσα από την προσωπική ιστορία της Νεσέ Γιασίν, ποιήτριας και ακαδημαϊκού. Ανέφερε δε ότι τα γυρίσματα της ταινίας είχαν ολοκληρωθεί μια μέρα πριν από το άνοιγμα των συνόρων και για το λόγο αυτό η κατάσταση δεν αποτυπώνεται στο ντοκιμαντέρ.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΟΙΝΟΥ ΕΡΤ 3

Το Βραβείο Κοινού ΕΡΤ 3 συνοδεύόμενο από το ποσό των 8.000€ απονεμήθηκε στην ταινία: «Η Εταιρεία» (The Corporation) των Μαρκ Άκμπαρ και Τζένιφερ Άμποτ.

ΒΡΑΒΕΙΟ FIPRESCI

Η Επιτροπή Fipresci αποτελούμενη από τους: Karin Wolfs, Ολλανδία, Selcuk Asli, Τουρκία και Δημήτρη Χαρίτο, Ελλάδα, απένιμε ομόφωνα το βραβείο στην ταινία του Ιρανού Ματζίντ Ματζίντ «Ξυπόλητοι στο Χεράτ» (Pa berahneh ta Herat / Barefoot to Herat).

«Για να γίνει ένα ντοκιμαντέρ πρέπει να συμμετέχει και ο σκηνοθέτης. Από τη στιγμή που κινηματογραφείς τη ζωή κάποιων ανθρώπων, γίνεσαι κι εσύ μέρος της ζωής τους. Κατά τ' άλλα και στις δύο περιπτώσεις και στη μυθοπλασία και στο ντοκιμαντέρ, ο σκηνοθέτης χειρίζεται το κοινό του και με την εικόνα και με τον ήχο. Ο Χιούστον είχε πει ότι στη μυθοπλασία έχεις το σενάριο και μετά κάνεις τα γυρίσματα, ενώ στο ντοκιμαντέρ κάνεις πρώτα τα γυρίσματα και μετά προκύπτει το σενάριο. Πολλές από τις ταινίες μου γίνονται πάνω στο μοντάζ. Αν και ξεκινάω με ένα σενάριο, κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων αυτά με αναγκάζουν να το αλλάξω. Απλά είναι καλό για ένα ξεκίνημα να υπάρχει το σενάριο.»

Stefan Jarl

festivalsaction

4ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2004 • ΑΘΗΝΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΜΥΤΙΛΗΝΗ, ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΓΙΑΤΙ ΣΙΝΕΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ;

Ζούμε ήδη σε μια εποχή όπου τα όρια ανάμεσα στον κόσμο και την εικόνα του δεν είναι απλά δυοδιάκριτα, αλλά ανύπαρκτα. Η ίδια η πραγματικότητα που βιώνουμε καθημερινά, αποτελείται από εικόνες. Μεταφέρουμε πληροφορίες, μεταδίδουμε γνώση, επικοινωνούμε, ανταλλάσσουμε ιδέες και, τελικά, αποκτούμε συνείδηση του εαυτού μας και του κόσμου μέσα από εικόνες, οι οποίες καταλαμβάνουν όλο και περισσότερο την προνομιακή θέση που κατείχε μέχρι τώρα ο λόγος. Το γεγονός αυτό δεν σημαίνει το τέλος του πολιτισμού, όπως πολλοί υποστηρίζουν. Αντίθετα, σηματοδοτεί το πέρασμα σε μια νέα εποχή, ένα βασικό χαρακτηριστικό της οποίας θα είναι η ανάπτυξη ενός άλλου κώδικα επικοινωνίας, μιας άλλης γλώσσας, της γλώσσας των εικόνων. Η γλώσσα αυτή ήδη υπάρχει, αρθρώνεται, εξελίσσεται και, μέρα με τη μέρα, ανάγεται σε κύριο φορέα εκπομπής μηνυμάτων, μετάδοσης γνώσης και πληροφοριών. Η υποτίμηση της εικόνας και η αντίληψη ότι αυτή εμπεριέχει ένα μονοσήμαντο και προφανές νόημα διαστρεβλώνουν τη σχέση μας με την ίδια την πραγματικότητα που την παράγει.

Αυτό ακριβώς είναι που μας μεταμορφώνει σε παθητικούς δέκτες. Μαθαίνουμε να είμαστε καχύποπτοι απέναντι στις λέξεις, για τις οποίες ξέρουμε ότι μπορούν να κρύβουν περισσότερα από όσα φαινομενικά δηλώνουν. Αν όμως είναι αλήθεια ότι μία εικόνα αξίζει όσο χίλιες λέξεις, πρέπει να υποψιαζόμαστε ότι η εικόνα μπορεί να είναι χίλιες φορές πιο παραπλανητική.

Η νέα γενιά, η οποία έχει το προνόμιο να μεγαλώνει και να διαμορφώνεται σε αυτή τη συναρπαστική ιστορική περίοδο των ραγδαίων εξελίξεων, αντιμετωπίζει τον καταγιοισμό των εικόνων που δέχεται, με το θάρρος και την τόλμη του πρωτοπόρου εξερευνητή ενός καινούργιου κόσμου και αρχίζει να χαράζει, μέσα από τις εικόνες αλλά και πίσω από αυτές, την πραγματικότητα αυτού του κόσμου. Το Πάμε σινεμά; μαθαίνει στα παιδιά τη γλώσσα των εικόνων, δείχνοντας τον τρόπο να τις δημιουργούν και να εκφράζονται μέσα από αυτές. Η νέα γενιά μιλάει ήδη τη γλώσσα των εικόνων.

Ας την ακούσουμε...

Αντώνης Κιούκας, Διεύθυνση «Πάμε σινεμά;»

Τι είναι το «Πάμε σινεμά;»

Το «Πάμε σινεμά;» είναι ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα γνωριμίας των μαθητών με τον κινηματογράφο. Δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της κοινής δράσης των Υπουργείων Πολιτισμού και Παιδείας για την εισαγωγή στην εκπαίδευση μαθημάτων σχετικά με τις τέχνες και τον πολιτισμό.

Το «Πάμε σινεμά;» σχεδιάστηκε και υλοποιείται από το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης και έχει ως σκοπό του την ιδιαίτερη επαφή των μαθητών με την τέχνη του κινηματογράφου και την κατανόηση των βασικών αρχών της οπτικοακουστικής αφήγησης. Γεγονός ιδιαίτερα κρίσιμο σε μία εποχή που η εικόνα έχει αναδειχθεί σε κυρίαρχο μέσο μετάδοσης πληροφοριών, μεταφοράς γνώσης και επικοινωνίας, διαμορφώνοντας την προσωπικότητα των νέων ανθρώπων και επηρεάζοντας καθοριστικά την αντίληψή τους για τον κόσμο που τους περιβάλλει.

Το «Πάμε σινεμά;» έχει ως στόχους:

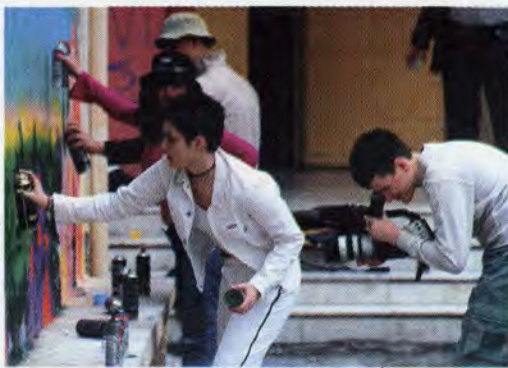
- να φέρει σε επαφή τους μαθητές με την τέχνη του κινηματογράφου
- να προσφέρει στους μαθητές τη μέθοδο να αντιμετωπίσουν την εικόνα ως γλώσσα
- να υπογραμμίσει τη δυνατότητα και την αναγκαιότητα της κριτικής προσέγγισης των ποικίλων οπτικοακουστικών προϊόντων που μας κατακλύζουν και καθημερινά καταναλώνουμε
- να συμβάλλει στη δημιουργία καχύποπτων και δύσπιστων θεατών και, τελικά, υποψιασμένων πολιτών.

Το «Πάμε σινεμά;» είναι πρόγραμμα μαζικό που πραγματοποιείται σε όλη την ελληνική επικράτεια αλλά και στην ομογένεια από το 1999. Έχει καλύψει έως σήμερα 2.364 Δημοτικά σχολεία με 155.807 μαθητές και 601 Λύκεια με 77.202 μαθητές.

Έχουν σχεδιαστεί δύο εφαρμογές του προγράμματος, με κοινή δομή και προσανατολισμό, μία για τα Δημοτικά Σχολεία και μία για τα Γυμνάσια-Λύκεια. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές προμηθεύονται ενημερωτικά έντυπα, βιβλία και οδηγούς μελέτης, βλέπουν δύο κινηματογραφικές ταινίες και παρακολουθούν ένα μάθημα ανάλυσης της οπτικοακουστικής αφήγησης.

Οι μαθητές κάθε Γυμνασίου και Λυκείου που συμμετέχει στο «Πάμε Σινεμά;» κάνουν μια ταινία μικρού μήκους. Ξεκινώντας από τη συγγραφή του σεναρίου και φτάνοντας μέχρι το τελικό

μοντάζ, με την προσφορά από το Φεστιβάλ της κατάλληλης υλικοτεχνικής υποδομής (κάμερες, ηχοηλεκτρικά, φώτα, σουίτες μοντάζ) και με την

καθοδήγηση επαγγελματιών σκηνοθετών, οι μαθητές κάθε σχολείου κάνουν τη δική τους ταινία μικρού μήκους. Όλες αυτές οι ταινίες προβάλλονται στο τέλος της σχολικής χρονιάς, στο Διαγωνιστικό Φεστιβάλ Μαθητικών Ταινιών «Πάμε σινε-

μά;». Στα τέσσερα Φεστιβάλ (2001, 2002, 2003 και 2004) έχουν συμμετάσχει 446 ταινίες από αντίστοιχο αριθμό Λυκείων και Γυμνασίων που έχουν πάρει μέρος στο πρόγραμμα. Ειδική ομάδα επιστημόνων επεξεργάζεται τα ερωτηματολόγια. Στόχος της εργασίας αυτής είναι η διερεύνηση της αντιληπτικής ικανότητας των παιδιών σε σχέση με τα οπτικοακουστικά μέσα. Τα συμπεράσματα αυτά μαζί με τις παρατηρήσεις και τις υποδείξεις μαθητών και εκπαιδευτικών βοηθούν στη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του προγράμματος.

Στους μαθητές κάθε σχολείου που συμμετέχει στο πρόγραμμα δίνεται ατομικό «Δίπλωμα συμμετοχής» στις δραστηριότητες του «Πάμε σινεμά;».

«Πάμε σινεμά;» στα Δημοτικά σχολεία

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

1. Επίσκεψη στα σχολεία και ενημέρωση των δασκάλων για το πρόγραμμα «Πάμε σινεμά;», τη μέθοδο υλοποίησής του και τους στόχους του. Διανομή στους εκπαιδευτικούς που αναλαμβάνουν την υλοποίηση του προγράμματος οδηγού εφαρμογής, όπου επεξηγείται η δική τους συμμετοχή στο πρόγραμμα. 2. Προβολή στο σχολείο της ταινίας κινουμένων σχεδίων *Ταξίδι στη Μελόνια* και του

ντοκιμαντέρ *Κινούμενο σχέδιο: τέχνη και τεχνική*, παραγωγής του Φεστιβάλ Κινηματογράφου ειδικά για το «Πάμε σινεμά;».

3. Μετά την προβολή ακολουθεί συζήτηση των μαθητών με το δάσκαλο, σχετικά με τα θέματα που παρουσιάζονται στην ταινία.

4. Διανομή στους μαθητές του βιβλίου «Η κινηματογραφική αφήγηση, μια εξιστόρηση με εικόνες και ήχους, τόμος Α'». Στο βιβλίο αυτό αναλύονται τα εξής:

- Τι είναι κινηματογράφος και ποιά τα είδη του.
- Άλλες μορφές οπτικοακουστικής έκφρασης.
- Κινηματογραφικές ταινίες - σταθμοί στην ιστορία του κινηματογράφου.
- Τρόποι που μπορεί κανείς να αφηγηθεί μια ιστορία.
- Συντελεστές για τη δημιουργία μίας ταινίας.
- Αποσπάσματα σεναρίων, storyboard και εικόνων των ταινιών *Το τσίρκο* και *Ντάμπο*, το ελεφαντάκι.
- Γλωσσάρι, όπου επεξηγούνται οι όροι που χρησιμοποιούνται στον κινηματογράφο.

5. Συμπλήρωση από τους μαθητές ενός ερωτηματολογίου για τη σχέση τους με τον κινηματογράφο.

ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ

1. Σε προγραμματισμένη επίσκεψη στην κινηματογραφική αίθουσα, οι μαθητές παρακολουθούν μια εισήγηση με τίτλο «Η κινηματογραφική αφήγηση: μια εξιστόρηση με εικόνες και ήχους». Η εισήγηση στηρίζεται στο βιβλίο, το οποίο ήδη οι μαθητές έχουν επεξεργαστεί με την καθοδήγηση των δασκάλων τους στην τάξη.

2. Προβάλλεται μία από τις κορυφαίες ταινίες του βωβού κινηματογράφου, *Το τσίρκο* του Τσάρλι Τσάπλιν.

ΠΙΣΩ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

1. Διανέμεται στον κάθε δάσκαλο ερωτηματολόγιο στο οποίο περιγράφει τα αποτελέσματα του προγράμματος, διατυπώνει τη γνώμη του για το πρόγραμμα και προτείνει τρόπους βελτίωσής του. 2. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, κάθε σχολείο που συμμετείχε στο πρόγραμμα, λαμβάνει από το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης ένα «Δίπλωμα Συμμετοχής».

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

1. Τα ερωτηματολόγια των μαθητών επεξεργάζεται ομάδα ειδικών επιστημόνων με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων για τη σχέση των παιδιών με τα οπτικοακουστικά μέσα.
2. Τα ερωτηματολόγια των εκπαιδευτικών χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του προγράμματος.

«Πάμε σινεμά;» στα Γυμνάσια και τα Λύκεια

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

1. Επίσκεψη στα σχολεία και ενημέρωση του διευθυντή και των καθηγητών για το πρόγραμμα «Πάμε σινεμά;», την μέθοδο υλοποίησής του και τους στόχους του. Διανομή στους εκπαιδευτικούς οδηγού εφαρμογής, όπου επεξηγείται η δική τους συμμετοχή.
2. Διανομή στους μαθητές του βιβλίου «Η κινηματογραφική αφήγηση, μια εξιστόρηση με εικόνες και ήχους, τόμος Β'». Στο βιβλίο αυτό αναλύονται τα εξής:
 - Τι είναι κινηματογράφος.
 - Πώς γίνεται μια κινηματογραφική ταινία.
 - Συντελεστές για τη δημιουργία μίας ταινίας.
 - Απόσπασμα σεναρίου και στόριμπορντ από την ταινία *Στη σκιά των 4 γιγάντων*, του Άλφρεντ Χίτσκοκ.
 - Γλωσσάρι κινηματογραφικών όρων.
3. Προβολή της εικοσάλεπτης ταινίας «Τι είναι ο κινηματογράφος;», ειδικά φτιαγμένης για το «Πάμε Σινεμά;».
4. Μετά την προβολή ακολουθεί συζήτηση των μαθητών με τον καθηγητή, σχετικά με τα θέματα που παρουσιάζονται στην ταινία.
5. Συμπλήρωση από τους μαθητές ενός ερωτηματολογίου για τη σχέση τους με τον κινηματογράφο.

ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ

1. Προγραμματισμένη επίσκεψη των μαθητών σε κινηματογραφική αίθουσα όπου παρακολουθούν μια εισήγηση για τη

γλώσσα του κινηματογράφου με τίτλο «Η κινηματογραφική αφήγηση: Μια εξιστόρηση με εικόνες και ήχους». Η εισήγηση στηρίζεται στο βιβλίο, το οποίο ήδη οι μαθητές έχουν επεξεργαστεί με την καθοδήγηση των καθηγητών τους στην τάξη. Η εισήγηση εξοικειώνει τους μαθητές με τα βασικά εκφραστικά μέσα της κινηματογραφικής τέχνης όπως είναι οι έννοιες του κάδρου, του πλάνου, του μοντάζ και των πολλών διαφορετικών τρόπων που μπορεί να χρησιμοποιήσει ένας σκηνοθέτης για να αφηγηθεί την ιστορία του.

2. Προβολή μιας από τις κορυφαίες ταινίες του παγκόσμιου κινηματογράφου.
3. Διανέμεται στον κάθε καθηγητή ερωτηματολόγιο, στο οποίο περιγράφει τα αποτελέσματα του προγράμματος, διατυπώνει τη γνώμη του για το πρόγραμμα και προτείνει τρόπους βελτίωσής του.

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

1. Τα ερωτηματολόγια των μαθητών επεξεργάζεται ομάδα ειδικών με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων για τη σχέση των παιδιών με τα οπτικοακουστικά μέσα.
2. Τα ερωτηματολόγια των εκπαιδευτικών χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση του προγράμματος.

ΣΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Σε καθένα από τα σχολεία που παίρνουν μέρος στο πρόγραμμα «Πάμε σινεμά;» οργανώνεται μια ομάδα δέκα-δεκαπέντε παιδιών που με τη βοήθεια ενός επαγγελματία σκηνοθέτη και τα απαραίτητα τεχνικά μέσα γράφουν, σκηνοθετούν και γυρίζουν μέσα σε δύο Σαββατοκύριακα μια πεντάλεπτη ταινία. Οι ταινίες έχουν κάτι κοινό: γυρίζονται στο χώρο του σχολείου και του άμεσου περιβάλλοντος των παιδιών. Οι κινηματογραφικές ειδικότητες και αρμοδιότητες μοιράζονται σε όλα τα μέλη της κάθε ομάδας, κυκλικά, έτσι ώστε όλα τα παιδιά να έχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των εργασιών του γυρίσματος και του μοντάζ. Όλες αυτές οι ταινίες προβάλλονται στο Διαγωνιστικό Φεστιβάλ Μαθητικών Ταινιών «Πάμε Σινεμά;», στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΝΟΥΝ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

446 Λύκεια και Γυμνάσια της Αττικής, της Θεσσαλονίκης, της Θράκης, της Κρήτης, της Ηπείρου, των Κυκλάδων, των νησιών του Βόρειου Αιγαίου, της Γερμανίας και της Νέας Υόρκης που έχουν συμμετάσχει από το 2000 έως σήμερα στο «Πάμε Σινεμά;» έχουν γυρίσει 446 ταινίες μικρού μήκους, παραγωγής του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης.

446 ταινίες χαμηλόφωνες αλλά καυστικές. Ταινίες που δεν χαρίζονται σε κανέναν. Με έμπνευση, ασέβεια και κέφι –άλλοτε επιδέξια, άλλοτε άτσαλα– σχολιάζουν τα καθημερινά τους προβλήματα, τις σχέσεις τους και τα άγχη τους. Οι μαθητές γράφουν το σενάριο, παίζουν τους ρόλους, φτιάχνουν τα σκηνικά και τα κοστούμια, χειρίζονται την κάμερα, τα φώτα και τα ηχοηλεκτρικά, συνθέτουν μουσική και κάνουν τις δικές τους ταινίες.

Είναι οι πρώτες τους προσπάθειες να αφηγηθούν μια μικρή ιστορία με εικόνες και ήχους, χρησιμοποιώντας την κινηματογραφική γλώσσα για να πουν τα δικά τους.

Και αλίμονο σε όποιον έχουν βάσει στο μάτι...

Το 4ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ «Πάμε σινεμά;»

Το Πάμε Σινεμά; ολοκληρώνει κάθε χρόνο τη δραστηριότητά του με τη διοργάνωση του Φεστιβάλ Μαθητικών Ταινιών Πάμε Σινεμά; στο οποίο προβάλλονται όλες οι ταινίες που έχουν γυρίσει οι μαθητές των σχολείων στο πλαίσιο του προγράμματος. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές –αλλά και σε όλο τον κόσμο– να δουν τα έργα τους στο χώρο όπου αξιωματικά ανήκουν: στη μεγάλη οθόνη.

Το Φεστιβάλ πραγματοποιείται ταυτόχρονα, την ίδια μέρα και ώρα, στις πρωτεύουσες των περιφερειών που έχει εφαρμοστεί το πρόγραμμα. Έτσι φέτος το Φεστιβάλ θα γίνει την Κυριακή 25 Απριλίου στην Αθήνα (νομός Αττικής 31 ταινίες), τη Θεσσαλονίκη (νομός Θεσσαλονίκης 45 ταινίες), τη Μυτιλήνη (νησιά Βορείου Αιγαίου 31 ταινίες) και τη Νέα Υόρκη (7 ταινίες).

Η μεγάλη στιγμή αυτής της γιορτής είναι η Τελετή Απονομής των Βραβείων, η οποία θα πραγματοποιηθεί, την ίδια μέρα και ώρα, σε όλες τις πόλεις που έγινε το Φεστιβάλ, αμέσως μετά την προβολή των ταινιών. Η καινοτομία αυτής της τελετής είναι ότι, ενώ είναι μία, γίνεται ταυτόχρονα σε πολλές αίθουσες. Οι αίθουσες αυτές είναι συνδεδεμένες δορυφορικά μεταξύ τους και οι θεατές κάθε αίθουσας παρακολουθούν και συμμετέχουν σε ό,τι συμβαίνει στις αίθουσες των άλλων πόλεων.

Σε κάθε πόλη την τελετή θα παρουσιάσει ένας γνωστός ηθοποιός και συμμετέχει ένας τραγουδιστής. Όλο αυτό το γεγονός θα μεταδοθεί ζωντανά από την ET-1.

ΕΦΕΥΡΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

ESPACE

ΝΕΟ RENAULT ESPACE. ΤΟ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ* ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ.

Αξεπέραστη αισθητική. Ασύγκριτη πολυτέλεια.

Νέο Renault Espace, μοναδικός συνδυασμός πολυτέλειας, άνεσης και ασφάλειας. Κορυφαίος σχεδιασμός, που εξασφαλίζει άριστη οδική συμπεριφορά και αξεπέραστη αίσθηση ηρεμίας για επτά επιβάτες. Με νέα θέση οδήγησης και αναπαυτικά καθίσματα που αγκαλιάζουν το σώμα, κάθε διαδρομή γίνεται και μια ξεχωριστή ταξιδιωτική εμπειρία.

Νέο Renault Espace.
Γιατί πάνω από όλα η οδήγηση
είναι απόλαυση!

* ανώτατη διάκριση στα crash tests του Euro NCAP, με τη μεγαλύτερη βαθμολογία που δόθηκε ποτέ σε αυτοκίνητο

www.renault.gr

Η Renault συνιστά eif
SENSE INTEGRATED

2.0lt Turbo 165hp: Εκπομπές CO₂ (gr/km): 232 - Κατανάλωση (lt/km) Εντός πόλης: 12,9 Εκτός πόλης: 7,9 Μεικτός κύκλος: 9,7